Ազգ

Azg armenian daily

19 ՅՈՒՆԻՍ 1996, ՈՒՐԲԱԹ # 9 (1015)

Միտերանի մասին նոր գիրքը բանակռիվ է ստեղծում Ֆրանսիայում

ՓԱՐԻԶ, 18 ՀՈՒՆԻՍԻ, RFI: Հանգուցյալ նախագահ Ֆրանսուա Միտերանի անձնական բժշկի դոկտ. Գյուբլերի հունվարի 16-ին հրապարակած գիրքը «Մեծ գաղտնիքը», խախտման բանակռիվ է ստեղծել Ֆրանսիայում: Գրքի հեղինակի համաձայն, Ֆրանսիայի նախկին նախագահը լուրջ հիվանդ էր 80-ականների սկզբից և, հետևաբար ի վիճակի չէր ղեկավարելու երկիրը: Գիրքը, որ տպվելուց հետո Միտերանի ընտանիքի խնդրել էր չհրապարակել, երկու օրվա ընթացքում արդեն իսկ վաճառվել է 40 հազար օրինակով, յուրաքանչյուրը հազար ֆրանկ արժողությամբ: Բժիշկների ֆրանսիական ընկերությունն այժմ պահանջում է դադարեցնել գրքի վաճառքը և ձեռնարկում է հեղինակին դատական գործ հարուցելու համար: Միևնույն ժամանակ հարձակվում է իշխանության համապատասխան ծառայության վրա, որ փաստերն խաբել է ֆրանսիացիներին Միտերանի նախագահության տարիներին հանրության նրա առողջության մասին կեղծ տեղյակներ հրապարակելով:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Մոսկվայում կկայանա ԱՊՀ գագաթաժողով

Հայաստանի և Ռուսաստանի նախագահների հանդիպում

ԶԱՐԵՀ ԱԲԳԱՐՅԱՆ

Մեր հատուկ թղթակից, Մոսկվա. Երեկ Կրեմլում ժամը 14:30-ին Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինը ընդունեց Հայաստանի նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանին: Երկու երկրների ղեկավարները քննարկեցին ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հետ կապված և երկկողմ հետաքրքրություն ներկայացնող մի շարք հարցեր: Հանդիպման այլ մանրամասներ առայժմ հայտնի չդարձան, սակայն լրագրողներին՝ հնարավորություն չտրվեց լուսաբանելու: Փոխարենը, ժամանելով Մոսկվա, Հայաստանի նախագահը «Վնուկովո» օդանավակայանում հայտարարեց, որ արդեն մեկ տարուց ավելի տևող նախկին հրադադարը պետք է ամրապնդվի խաղաղական պայմանագրով, իսկ հարցի լուծումը պետք է շարունակվեն խաղաղական բանակցություններով: Նույն օրը Բորիս Ելցինը ընդունեց նաև Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիևին և Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շևարդնաձեին: Իսկ երեկոյան Հայաստանի նախագահը իր ժամանակավոր նստավայրում ընդունեց Ռուսաստանի Նորընտիր արտգործնախարար Եվգենի Պրիմակովին, ավելի ուշ նաև Էդուարդ Շևարդնաձեին:

Տես # էջ 2

Ղարաբաղի անկախության երաշխիքների մասին հավելյալ փաստաթուղթ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍԻ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վկայակոչելով բանակցողներին մոտ կանգնած անանուն մի աղբյուրի՝ Ինտերֆաքսը հաղորդում է, որ Մոսկվայում հունվարի 12-ին ավարտված բանակցությունների ընթացքում կողմերը համաձայնել են խաղաղական համաձայնագրում հավելյալ փաստաթուղթ ներառել Լեռնային Ղարաբաղի անկախության մասին: Փաստաթուղթը դեռևս քննարկման կարիք ունի: Համաձայն «Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդման, նախնական փաստաթուղթը սահմանում է բարձրան գոտում ԵԱՀԿ խաղաղապահ ուժերի տեղակայում, ազատվելիք տարածքների առաջնահերթ կանխումը, ինչպես նաև Հայաստանի և Լեռնային Ղարաբաղի միջև անխափան հաղորդակցության հաստատում Լաչինի միջանցքով: Նախատեսվում է առաջարկել Ադրբեջանի տարածքով անարգել տեղաշարժը Լեռնային Ղարաբաղի տարբեր մասերի միջև: Նախատեսվում է նաև Լեռնային Ղարաբաղի ռազմական ուժերի պահպանում: Ընդգծվում է, որ այդ ուժերը ներկայում չեն ունակական կամ հակառակ պահմանախախտումների, ընդ որում, Հայաստանը պետք է հանդես գա փաստաթղթի իրագործման երաշխավորի դերում: Իսկ ԼՂՀ անկախության առումով համար Հայաստանի կատարած առաջարկները այնուհետև պետք է դիտվեն իբրև Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության խաղաղական կարգավորման համաձայնագրի նախագծի բաղկացուցիչ մաս և պետք է քննարկվեն բանակցությունների հաջորդ փուլում: Բանակցող կողմերը համաձայնել են նաև, որ Լեռնային Ղարաբաղի հիմնախնդիրը պետք է քննարկվի Հայաստանի և Ադրբեջանի նախագահների միջև Մոսկվայի հունվարի 19-ի ԱՊՀ երկրների գագաթաժողովում:

ՍԱՄՈՒԻԼ ԱՍՈՒԼՈՍ

ՀՅԴ Հայաստանի դատախանասու մարմինը կնախապատրաստի Գերագույն ժողովի հրավիրում

Ներկայացվեց ՀՅԴ հետագա ռազմավարությունը

ՍԱՍՍ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Երեկ ՀՕՄ-ի «Անդոկ» դահլիճում Հայ հեղափոխական դաշնակցության Հայաստանի դատախանասու մարմնի խորհրդի ներկայացուցիչ Վաղարշ Դանիելյանը ներկայացրեց օրերս նշանակված մարմնի անդամներին. խաղաղական հարցերի դատախանասու Լևոն Մկրտչյանին, գաղափարախոսական հարցերի հարցերով Էդվարդ Հարությունյանին և կազմակերպչական հարցերով Հրաչիկ Խաչատրյանին: Լևոն Մկրտչյանը խոսելով դատախանասու մարմնի կազմավորման դերի ու նշանակության մասին, հայտնեց, որ նրա առջև ծառացած անմիջական ու ծանր խնդիրը կուսակցության կառույցը բնականոն իրավիճակի բերելն է, հանի որ անցյալ տարի կուսակցության շարքերը և կառուցվածքը, և ուղեկցման փոփոխություն են կրել, սակայն «բյուրոյի ճանաչում է տեղի ունեցել»: Անդրադառնալով դատախանասու մարմնի նշանակման հանգամանքին, նա նշեց, որ գաղափարը հղացել է վերջինիս ղեկավարների կողմից ՀՅԴ 26-րդ Ընդհանուր ժողովում, որն Մկրտչյանի հայտնեց, որ «հաշվի առնելով Հայոց անկախ պետականության ներկա առաջադրանքը և կոչումը փոքր, ինչպես նաև կուսակցության արտակարգ կացությունը, անհրաժեշտ է Հայաստանի կառույցի համար գումարել մեկ վերին ժողով, ուստի պետք է մշակել համապատասխան կանոնադրություն, հանրագիտական և կազմակերպչական բոլոր իրավահարաբերություններով»:

Տես # էջ 2

ԱԶԳԲՆԿՈՒԹՅՈՒՆ

Պերվոմայսկը գրավվեց, չեչենների մի խումբ դուրս պրծավ

Բոսֆորի մատույցներում «Ավրասիա» նավի պատանդների անվտանգությունը հարցականի տակ

Երեկ, Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինին ընդունելով Համաշխարհային անվտանգության ծառայության տնօրեն Բարսուկովի և ներքին գործերի նախարար Կուլիկովի Պերվոմայսկի ազատագրման մասին զեկույցը, հանդիպելով լրատվական միջոցների աշխատակիցների հետ, որոնց հայտնեց միջոցառման արդյունքների մասին. ազատագրված է 82 պատանդ, 18 անհայտ կորածների որոնման արդյունքները հայտնի կլինեն 2 օրից, համադաշնային ուժերի կորուստը կազմում է 26 զինծառայող, ՀԱՏ «Ալֆա» հակաահաբեկչական խմբի 250 անդամներից վիրավորվել են երկուսը: Ֆինվորական աղբյուրներից ստացված տեղեկությունների համաձայն, չորեքշաբթի գիշերը, ժամը 2:15 ռադիոն 85 գրոհայիններ 80-ից ավելի պատանդների հետ միասին փորձ են արել ճեղքել համադաշնային զորքերի շրջափակումը: Գրոհայիններին զորքի բլիտներից ազատվել են Սովետսկի գյուղի կողմից օգնության եկած 300-ից ավելի զինյալներ: Կռվողի մարտից հետո մարտադաշտում թողնելով պատանդներին և վիրավորներին, այդ ճամփորդությունից 40-ից ավելի գրոհայինների հաջողվել է ճեղքել համադաշնային ուժերի շրջափակումը և հեռանալ Սովետսկի գյուղի ուղղությամբ: Անհայտ է մնում գրոհայինների ղեկավար Սալման Ռադուևի ճակատագիրը: Ականատեսի վկայությամբ, Պերվոմայսկի ազատագրման գործողության ընթացքում զոհվել են 4 և վիրավորվել 10-ից ավելի գրոհայիններ: Գերի վերցված 20 գրոհայիններից մի խմբի մոտ հայտնաբերվել են փաստաթղթեր, որոնք վկայում են նրանց դաժանությունը ոչ տեղաբնակների նկատմամբ:

ՌԴ Պետդումայի պատգամավոր Արկադի Մուրաշովը երեկ լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ խոսելով Դաղստանում ստեղծված իրադրության մասին, ենթադրեց, որ ռազմական իշխանությունների ազգային փոփոխությունները և ռազմական խաղաղական համար, նշելով, որ այդ հարցում նա մտադիր է հրաժարվել նաև ՆԳ նախարարի հետագա նշանակումից:

Երեկ հայտնի դարձավ նաև չեչեն գրոհայինների կողմից երկու օր առաջ պատանդ վերցված 29 էներգետիկների գտնվելու վայրը: Ռուսաստանի հատուկ ծառայությունների տվյալների համաձայն, վերջիններս գտնվում են Գրոզնիից 15 կմ հարավ-արևմուտք Երմոլովկա գյուղի կոլտնտեսի տան շենքում: Ներկայումս իրավապահ մարմինների աշխատակիցները պատանդների ազատ արձակման համար բանակցություններ են վարում գյուղի հարգված մարդկանց հետ:

Բորիս Ելցինը ԱԳ նախարար Պրիմակովի հետ հանդիպման ժամանակ իր անհանգստությունը հայտնեց «Ավրասիա» նավում գտնվող պատանդների անվտանգության համար: Մինչ այդ, «Ավրասիան» թուրքական ռազմածովային ուժերի ուղեկցությամբ արդեն կհասնի Ստամբուլ: Ահաբեկիչների խմբի ղեկավար Մուհամմեդ Թոքջանը, ինչպես հայտնի է դարձել, ծագումով է թուրքական բանակում ծառայել է Բոսնիայի հետ, որտեղ անցյալ տարի հանդիսացել է Աբխազիայում: Թոքջանը հայտնել է, որ ազատ կարձակի բոլոր պատանդներին, եթե Ստամբուլում իրեն հնարավորություն ընձեռնվի կարևոր հայտարարություն անել համաշխարհային լրագրողների հետ: Մակայն Թուրքիայի ներքին գործերի նախարար Օ. Նասուհը բացառել է «Ավրասիայի» մուտքը Բոսֆոր, պատճառաբանելով միջազգային ծովային իրավունքի որոշ դրույթներ, որոնց համաձայն արգելված է նեղուց մուտք գործել նավերի, որոնցում կան զինյալներ և պայթուցիկ նյութ: Այսպիսով խիստ հարցականի տակ է դրվել նավում գտնվող պատանդների անվտանգությունը:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՇԵՂՅԱՆ

ՏԱՐԱԾՔ

Ոճրային հրդեհ Գերմանիայում

ՖՐԱՆԿՖՈՒՐՏ, 18 ՀՈՒՆԻՍԻ, RFI: Հյուսիսային Գերմանիայում այսօր հրդեհ ծագեց մի հանրակացարանում, որտեղ տեղավորված են գերմանական հովանավորություն չստացած օտարերկրացիներ՝ սիրիացիներ, լեհեր, ռուսներ և աֆրիկացիներ: Հրդեհից զոհվել է 9 հոգի, ծանր ու թեթև այրվածքներ են ստացել շուրջ 60 անձինք, որոնցից ոմանց վիճակը ծանր է: Ոստիկանության կարծիքով, հրդեհն ունի ոճրային դրդապատճառներ: Կասկածվում են տեղի ֆաշիստական երիտասարդական կազմակերպությունները: Ձերբակալվել է 3 երիտասարդ:

ԱՄՆ. Կույր շեյխը դատապարտվեց ցմահ բանտարկության

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 18 ՀՈՒՆԻՍԻ, WSJ: Անցյալ կան դատարանը ցմահ բանտարկության դատապարտեց եգիպտացի արաբ ծայրահեղական Շեյխ Օմար Աբդել Ռահմանին, Նյու Յորք քաղաքի մի շարք կամուրջներ, թունելներ և այլ թիրախներ պայթեցնելու դավադրությունը ծրագրելու համար: Ցմահ բանտարկության դատապարտվեց նաև Էլ Սայիդ Նոսայիրը, որը 1990 թ. սպանել էր հրեա ծայրահեղական Ռաբբի Մեիր Քահանին: Ութը այլ արաբներ նույնպես դատապարտվեցին երկարամյա բանտարկության:

ՇՐՋԱՆ

Իրան-Թուրքմենստան-Հայաստան հանդիպում Թեհրանում ամսի 20-22-ը

Ինչպես հայտնեցին առևտրի, արդյունաբերության և զբոսաշրջության նախարարությունից, հունվարի 17-ին նախարար Վ. Մելիքյանն ընդունել է Հայաստանում Իրանի դեսպան Համիդռեզա Նիմար Իսֆահանիին: Քննարկվել են հունվարի 20-22-ը Թեհրանում կայանալիք եռակողմ Իրան-Թուրքմենստան-Հայաստան հանդիպմանը վերաբերող հարցեր: Թեհրանյան հանդիպման ընթացքում կքննարկվեն տարանցիկ փոխադրումների տարբեր խնդիրներ, եռակողմ համագործակցության գործընթացի և մի շարք այլ հարցեր:

Հայաստանը կանդամակցի Առևտրի համաշխարհային կազմակերպությանը

Հունվարի 24-ին առաջին անգամ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության տարեկան ժողովին մասնակցելու համար Ժնև կմեկնի հայկական 9 հոգանոց պատվիրակություն Արմենիկայի փոխնախարար Ա. Դարբինյանի գլխավորությամբ: Հայկական աշխատանքային խումբը 3-րդն է ԱՊՀ երկրների մեջ Ռուսաստանից և Ուկրաինայից հետո, որոնք, ինչպես և նախկին խորհրդային Միության երկրներից Էստոնիան, արդեն անդամ է մի խումբ: Համաշխարհային խումբը Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության, որին անդամակցում են 128 երկրներ, են նաև Հայաստանի 50 կոմիտե ... հաշվեկշիռ և փաստաթղթերի ... համախմբման ... որից հետո կդրվի Հայաստանի անդամակցության հարցը:

Ա. Գ.

Ընտրվեցին Պետդումայի հինգ փոխնախագահներ

Երեկ ընտրվեցին Պետդումայի փոխնախագահներից 7-ից 5-ը, որոնցից Բոսկանկինը (Մեր տունը Ռուսաստանն է), Գուրյևնարն (Ռուսաստանի կոմկուսը), Բաբուրինը (Ագրարյան կազմակերպություն), Չիլինգարով ... Ռուսաստանի ... և Բաբուրինը (Ժողովրդաիշխանություն): «Յաբլոկո» շարժման ... մեջ առաջարկել իր թեկնածուին և ... բարձր տեղերի համար ... թեկնածուն ... ավելի ուշ:

digitised by A.R.A.R.@

ՀՈՍԿ

Կրասնոսելսկում ստեղծվեց «Վահան» ակումբը

Յունվարի 17-ին, ընդառաջելով դեռեւս անցյալ տարվանից առկա ցանկությանը, Կրասնոսելսկի նախկին վարչական շրջանի տարածքի շրջկենտրոնում, Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենադպիր Համլետ Դալլաքյանի նախագահությամբ տեղի ունեցած ՀՌԱԿ շարքայինների երդմնառության ընթացքում եւս մի խումբ նորագիրներ համալրեցին կուսակցության շարքերը: Նորագիրների անդրանիկ անդամական ժողովը որոշեց ստեղծել ՀՌԱԿ ակումբ եւ այն ի պատիվ սահմանամերձ հերոսական գյուղի անվանել «Վահան»: Ժողովն ընտրեց նաեւ ակումբի վարչություն, որին մեծամասամբ անդամ դարձան ակումբի մեջ փորձառություն ներկայացուցիչները:

ՀՌԱԿ ՀՎ անդամ Հ. Դալլաքյանը հանդես եկավ ՀՌԱԿ ծրագրային ու կանոնադրական դրույթների պարզաբանմամբ, պատասխանեց հարցերին եւ վերջում շնորհավորեց ու բարի երթ մաղթեց նորաստեղծ ակումբին:

Առեւտրական կապեր Չինաստանի հետ

Յունվարի 17-ին առեւտրի, սպասարկման եւ զբոսաշրջության նախարար Վ. Մելքոնյանը ընդունել է Չինաստանի դեսպան Յանգ Քերոնգին: Զրույցի ընթացքում նշվել է, որ ՉԺՀ-ն առաջիններից էր, որ ճանաչեց Հայաստանի Հանրապետության անկախությունը եւ տարբեր կազմակերպությունների հետ հաստատեց ակտիվ առեւտրատնտեսական կապեր, որոնցից էր չինական Յուաշոր առեւտրական ծեռնարկության եւ Երեւանի ղեկավար հանրախանութի միջեւ: Չինաստանից ապրանքների ներմուծման 93 թ. կնքված պայմանագիրը: Սակայն որոշ դժվարություններ էին առաջացել մուծումները ժամանակին կատարելու հարցում: Պարոն Մելքոնյանը հայտնեց, որ այդ եւ նմանատիպ այլ հարցեր գտնվում են ՀՀ կառավարության մեծական ուշադրության կենտրոնում եւ խոստացավ անել ամեն հնարավորը մուծման հետ կապված խնդիրները կարգավորելու համար:

Սկիզբը՝ էջ 1

Նա դատախազության մարմին կազմավորելու հանգամանքը կուսակցության պատմության ընթացքում եզակի երեւույթ չհամարեց, նման մարմինների կազմավորման բազմաթիվ օրինակներ բերեց, որոնք նշանակվել են ռուսական վճռական ժամանակահատվածում, ունեցել են նախադեպերի աշխատանքով եւ իր լոբբինգով նշված հարցերում կարող է օգտակար լինել ՀՀ իշխանություններին»:

Ներկայացրած կանոնում դատախազության մարմինը կարեւորելով է ժողովրդավարության հաստատումը եւ այս հարցում կփորձի համագործակցել բոլոր քաղաքական ուժերի միացմամբ իրենց գործունեության բոլոր բնագավառներում կատարած աշխատանքների մասին մեծամասնություն ստացել կրթական հասարակությանը: Զրկված լինելով սեփական լրատվական միջոցներից, ողջունելի է մամուլի ասուլիսների համախմբի հրավիրման տարբերակը:

Լրագրողների հարցմանը մինչեւ

ՍԱՄՈՒԵԼ ԱՍՈՒԼԻՍ

ՀՅԴ Հայաստանի դատախազու մարմինը կնախապատրաստի Գերագույն ժողովի հրավիրում

Ներկայացվեց ՀՅԴ հետագա ռազմավարությունը

ռուսական խնդիրներ եւ դա իրականացրել են կարճաժամ ընթացքի համար: Ներկա դատախազության մարմնի խնդիրն է, ավելացրեց պրն. Մկրտչյանը, կազմակերպել ՀՅԴ Հայաստանի կառույցի վերին Ընդհանուր ժողովը, որի առաջը կնշվի նույն ժողովում, իսկ հնարավորին նորմալ գործունեություն ապահովելու ՀՅԴ-ի համար:

Պրն. Մկրտչյանը ընդգծեց նաեւ դատախազության մարմնի առջեւ դրված խնդիրները, որոնք պայմանավորված են ՀՅԴ-ի հայաստանյան գործունեության հետագա ռազմավարությունը: «Մեզ համար խոսք կարեւորվում է հայոց անկախ պետականության ամրապնդման խնդիրը, որովհետեւ վստահ ենք, որ հայ ժողովրդի ֆիզիկական գոյության եւ հետագա բարգավաճման փոխում կարեւոր կախումը Հայաստանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի հանրապետությունների ամրապնդումն է», ավելացրեց նա: Բոլորիս համաշխարհային ասպարեզում տեղի ունեցող ներկա քաղաքական իրավիճակում չբացառեց տարբեր բեւեռներից սպառնալիք ճնշումները, որոնք կարող են սպառնալ Հայաստանի անկախությունը եւ Լեռնային Ղարաբաղի հարցի արդարացի լուծումը: «Դաշնակցությունն իր համաշխարհային կառույցներով, իր փորձառությամբ, Հայ դատի համախմբերի հետ: Լեւոն Մկրտչյանի կարծիքով, ժողովրդավարության բնագավառում Հայաստանում հսկայական անցքեր կան եւ այս հարցում դեռ է շահագրգռված լինի եւ ընդդիմությունը, եւ իշխանությունները:

Քաղաքական մյուս կուսակցությունների հետ փոխհարաբերության հարցում Դաշնակցությունը կկենտրոնանա այն կետակետերի վրա, որոնցից կմիավորի այսօր ժամանակահատվածում: Համագործակցության դրսեւորման ամենամեծ վկայությունը պրն. Մկրտչյանը համարեց ազգային համաձայնությունը: Ընդգծեց, որ Դաշնակցության ազգային ուժը համախմբման չափը գնահատված է լինելու Հայաստանում հաստատվող խոսք բեւեռայնացման դեմ: «Մենք որպես ընդդիմություն բոլոր օրինական ճանապարհներով կաշխատենք ստիպել իշխանություններին, որ ընտրի ողջամիտ հասարակական համաձայնության»: Քաղաքական նոր իրավիճակի նկատի ունենալով Ընդհանուր ժողովի անհրաժեշտ համարեց ՀՅԴ ծրագրի արդիականացումը: «Մենք պետք է աշխատենք մեր գաղափարախոսությունը ստեղծել դեպի ժողովուրդ եւ աշխատել նաեւ ժողովրդի ամենատարբեր շրջանակների եւ ներկայացուցիչների հետ»: Դատախազության մարմնի ներկայացուցչի հավաստիացումով նախագահական ընտրությունները կկազմավորվի՝ ՀՅԴ Գերագույն մարմինը, պրն. Մկրտչյանը հայտնեց, որ հնարավորին չափ կարագացնեն ժողովի գումարումը, քանի որ քաղաքական մյուս կուսակցություններին եւս հետաքրքրում է ՀՅԴ-ի դիրքորոշումն այդ ընտրություններում, նկատի ունենալով, որ Դաշնակցությունը ռուսական ազդեցություն ունի ժողովրդի վրա: Սփյուռքում «Դաշնակցության վերականգնման շարժման» նկատմամբ պրն. Մկրտչյանի վերաբերմունքը բացասական էր, վերջիններիս նա նույնացրեց Հայաստանի հայ հեղափոխական դաշնակցության հետ: «Նման կազմակերպությունները երբեք չեն խաթարում կուսակցության միասնականությունը, իսկ տեսագրով նախկին ընկերների հետ կարելի է բնական հարաբերություններ հաստատել», ավելացրեց նա:

Նեկայա ասուլիսում պրն. Մկրտչյանն անդրադարձավ նաեւ ՀՅԴ 26-րդ Ընդհանուր ժողովի արդյունքներին, նշելով, թե իրենց պատկերացմամբ է հաստատուն այն հանգամանքը, որ ներկուսակցական ժողովրդավարության բոլոր դրսեւորումներին համարժեք ճնշումներին, կարծիքների, քննարկումների եւ վիճաբանությունների արդյունքում բոլոր բանաձեւերն ընդունվել են ձայների բացարձակ մեծամասնությամբ:

Ե՞րբ է գալու բացարձակ լույսի կամ բացարձակ խավարի ժամանակը կամ ո՞ւր գրպանում են վերջանում «լեւի գծերը»

Երեկ հանրապետության բնակչությանը կրկին խորը հիասթափություն էր սպասվում: Ով բաղնիքում էր՝ օճառը գլխին մնաց, ով գեղարվեստական ֆիլմ էր դիտում՝ կիսատ մնաց, ով հույս ուներ էլեկտրական սալիկի վրա ճաշ եփել, ինչպես ասում են, մուրազը փորում մնաց: Բանն այն է, որ խեղճ մարդիկ չէին կասկածում, որ ՀՀ էներգետիկայի նախարարության կողմից հունվար ամսվա համար նախատեսված է լեկտրամատակարարման 12 ժամյա գրաֆիկը կարող էր փոփոխվել (չէ՞ որ նախարարությունը յուրաքանչյուր ամսվա համար սպառող էլեկտրաէներգիայի դիմաց մուծումների ժամկետ էր սահմանել մինչեւ հաջորդ ամսվա 10-ը): Այդուհանդերձ շրջանային էլեկտրացանցային ձեռնարկությունները, որոնց, ի դեպ, «Հայէներգոն» շարունակում է 12 ժամ հոսանք մատակարարել, երեկվանից սկսեցին էլեկտրաէներգիան բնակիչներին բաշխել սեփական հայեցողությամբ: Դրա պատճառն այն է, որ հանրապետությունում հոսանքի դիմաց մուծումների խիստ ցածր տոկոսային հարաբերություն է արձանագրվել: Օրինակ, Երեւանում հունվար ամսվա համար վճարել է բնակիչների 17 տոկոսը, Գյումրիում՝ 12,5 %, Վանաձորում՝ 20 %: Այդ իսկ պատճառով, այսուհետեւ 2 ժամից ավելի հոսանք կստանան այն բաղամասերի բնակիչները, որոնք կվճարեն: Համենայնդեպս այսպես մեզ բացատրեցին ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունում: 12 ժամ հոսանք կունենան այն թաղամասերը, որոնց մուծումները 60 տոկոսից ցածր չեն լինի: Չի բացառվում, որ 100 տոկոսով մուծումների դեպքում նրանց լրացուցիչ հոսանք կտրվի չվճարած թաղամասերի հաշվին:

Ի դեպ, ասենք, որ մեր կարծիքով, ՀՀ էներգետիկայի նախարարությունը դեռ երկար է տրտնջալու վճարումների խնդրից, որովհետեւ ո՞վ չգիտե, որ բնակչության մի ստվար զանգված ծախս լույս ունենալու շնորհիվ ամենևին էլ հետաքրքրված չէ աչք լույս ունենալ: Են շահագրգռված այդպիսի կացությունից: Էներգետիկայի նախարարության սույն ցանկությունը ինչ է, որ բնակիչները ինքնագործունեությամբ ստեղծեն էլեկտրապաշտպանող կազմակերպություններ եւ բարեխիղճ վճարումների միջոցով լուծեն շուրջօրյա

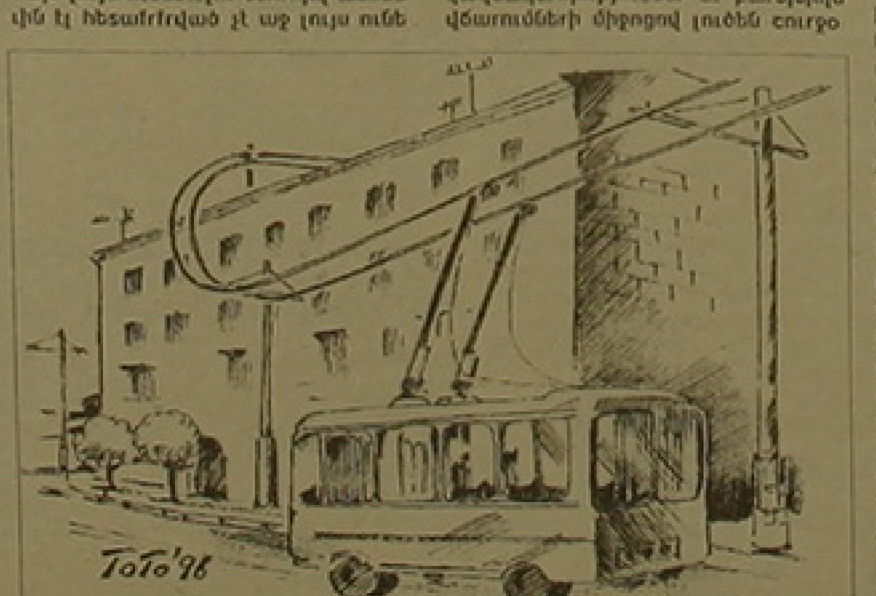

նալու եւ առավել եւս դրա դիմաց վճարելու հարցով: Մանավանդ որ, ո րոշ դեպքերում ծախս լույսի համար նա վճարում է անհամեմատ քիչ, քան կվճարեր պետությանը: Այսօր ապօրինի լարանցումների դեմ այսպես կոչված պայքարի գործը հանձնարարված է «Հայէներգահսկողություն» կազմակերպությանը, բայց այդ պայքարից ճկվաց՞ը, թե՞ անել է «լեւի գծի» ունեցողների թիվը: Այլ հարց է, թե ով քա էլեկտրամատակարարման խնդիրը: Նախ անհրաժեշտ է, որ նախարարությունն ինքն անմիջականորեն զբաղվի այդ կազմակերպությունները ստեղծելու գործով եւ ի վերջո խելամիտ պայքարի ապօրինի լարանցումների դեմ: Երբ իհարկե չի ուզում մնալ աստղի եւ լուսնի դերում, իսկ բնակիչներին թողնել լույսի եւ խավարի օրերկա կան խաբկանքի մեջ:

ԱՐԹՈՒՐ ԱՌՍԵՆՅԱՆ

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆ

Եռանդուն եւ արդյունավետ գործակցություն ի շահ երեխաների

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ. ՓԱՍՏ: 95 թվականը ՀՀ առողջապահության նախարարության մոր եւ մանկան վարչության համար բնորոշվեց միջազգային մի շարք մարդասիրական եւ բժշկական կազմակերպությունների հետ եռանդուն եւ արդյունավետ համագործակցությամբ: Այդ կազմակերպությունների նախաձեռնությամբ վարչության կողմից իրականացվեցին բազմաթիվ ծրագրեր ինչպես Երեւանում, այնպես էլ հանրապետության մյուս շրջաններում: Ծրագրերի մի մասը իրականացվել է ՄԱԿ-ի մանկական հիմնադրամի: Դրանցից մեկը հանրապետության մանկաբույժների համար անցկացվող սեմինար դասընթացներն են նվիրված մանկական հիվանդություններին, բուժման եւ կանխարգելման արդի խնդիրներին: Այդ դասընթացների արդյունքում ՀԱԿ-ի նոր ծրագրերին են ծանոթացել շուրջ 550 մանկաբույժներ: ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի աջակցությամբ են իրականացվել նաեւ տարվա ընթացքում կատարված հրատարակչական աշխատանքները: Վարչության պատվերով հրատարակվել է մանկաբուժության եւ մանկական հիվանդությունների դրոֆիլակտիկայի վերաբերյալ արժեքավոր գրականություն:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Մոսկվայում կբացվի ԱՊՀ գագաթաժողով

Սկիզբը՝ էջ 1

Հունվարի 19-ին, առավոտյան ժամը 11:45-ին Կրեմլում կբացվի ԱՊՀ երկրների ղեկավարների հերթական գագաթաժողովը, որի քննարկմանը, ըստ նախնական ծրագրի, ներկայացվելու է 12 հարց: Ինչպես հայտնի է, այս հարցերի թվում է նաեւ ԱՊՀ-ում խաղաղության պահպանման կոլեկտիվ ուժերի կանոնադրության քննարկումը: Ըստ Հայաստանի նախագահի մամուլի քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանի, առայժմ երկրների ղեկավարները կքննարկեն միայն կանոնադրության տեքստը եւ որեւէ կոնկրետ կիրառման մասին խոսք չի գնա: Հայտնի է միայն, որ Վրաստանը կպահանջի ռուսական խաղաղապահ ուժերի ներկայության երկարաձգում, ինչը, ըստ երեւույթին, կընդունվի գագաթաժողովի մասնակիցների կողմից: Ինչ վերաբերում է Հայաստանի կողմից առաջարկվելիք ԱՊՀ ներքին գործերի նախարարների խորհուրդ ստեղծելուն, ապա Լեւոն Զուրաբյանի ասելով, դա նախ եւ առաջ անհրաժեշտ է ԱՊՀ տարածքում հանցավորության դեմ պայքարի գործողությունները համակարգելու համար: Անեն դեպքում, ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղարի ասելով, այդ գագաթաժողովը կկրի զուտ աշխատանքային բնույթ եւ մեծ հույսեր կամ սպասելիքներ չպետք է ունենալ: Գագաթաժողովը կտեւի ընդամենը 2-3 ժամ, որից հետո երկրների ղեկավարները կանցկացնեն համատեղ մամուլի ասուլիս: Քաղաքական դիտորդների կարծիքով, երեւի կրկին կնշվի մաքսային միության հարցը, ապա Հայաստանն ամենայն հավանականությամբ այն չի ստորագրի:

Հունվարի 18-ին Հայաստանի պատվիրակության հետ Մոսկվա ժամանած ՀՀ տեղեկատվության նախարար Հրաչյա Թամրազյանը եւ ՌԴ պետական հեռուստառադիոընկերության նախագահ Օլեգ Պոպցովը ստորագրեցին համագործակցության համաձայնագիր: Ըստ այդ համաձայնագրի նախատեսվում է հեռուստառադիոհաղորդումների փոխանակում, թղթակցական կետերի ստեղծում, համատեղ հեռուստառադիոծրագրերի արտադրության բնագավառում: Իրենց ստեղծագործական ու ֆինանսական հնարավորություններից ելնելով՝ երկու երկրների հեռուստառադիոընկերությունները կմասնակցեն նաեւ փառատոների եւ միջազգային ստուգատեսների: Մոսկովյան քաղաքական կյանքը այսօր մտահոգված է բուն Դաղստանում տեղի ունեցող իրադարձություններին: ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղարը նշեց, որ Հայաստանը նույնպես մտահոգված է այդ իրավիճակով եւ ցանկանում է, որ հնարավորին չափ կարգավորվի իրավիճակը այդ բարեկամ երկրում:

Ճշտում. Մեր թերթի՝ հունվարի 17-ի համարում տպագրված «Վերջին հինգ տարիներին Հայաստանը լքել է 700 հազար մարդ» նյութում անճշտություն է սպրդել: 1996 թ. աշնանը փորձնական մարդահամար է անցկացվելու հանրապետության երջաններից միայն մեկում, որի նպատակը մարդահամարի մեթոդաբանության հավաստումն է: Քանի որ ՀՀ Սահմանադրությամբ բացառվում է կրկնակի քաղաքացիությունը, ուստի մարդահամարով հաշվառվելու են միայն Հայաստանի քաղաքացիները:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության 5 տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴՈՒԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ձեւը եւ առաջնէջը՝ ԳԱԳԻԿ ԳԱԼՍԱՐԵԱՆԻ
Apple Macintosh համակարգչային ծառայություն «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Արամ Սարգսյան. «Սելեզնյովին ամենից ավելի հատուկ է արդարամտությունը»

Հայաստանի Դեմոկրատական կուսակցության նախագահ Արամ Սարգսյանն անձամբ ծանոթ է ՌԴ Պետական դումայի նորընտիր նախագահ Գենադի Սելեզնյովին դեռ այն ժամանակներից, երբ վերջինս «Կոմսոմոլսկայա պրավդայի» գլխավոր խմբագիրն էր, իսկ ինքը՝ թերթի Հայաստանի սեփական թղթակիցը։ Ահա թե ինչու դիմեցինք նրան իր նախկին գլխավոր խմբագրի մասին կարծիք հայտնելու։

«Գենադի Սելեզնյովը «Կոմսոմոլկայի» գլխավոր խմբագիր նշանակվեց 1981-ի սկզբներին, այդ պաշտոնում փոխարինելով Գանիչեւին, որն իր շուրջն էր համախմբել մեծապետական-շովինիստական հայացքներ ունեցող լրագրողների մի ամբողջ «բինդ»։ Սելեզնյովի գալուց անմիջապես հետո վիճակը կտրուկ բարելավվեց։ Նա լավ պատրաստված, շրջահայաց մարդ է, բարձրորակ ժուռնալիստ։ Աշխատակիցների հետ շփվելիս մեղմ, կիրթ վարվեցող անձ, դիրքորոշումների մեջ չափազանց սկզբունքային է, հստակորեն արտահայտում եւ պաշտպանում է դրանք։ Զգացմունքների տրվող մարդ չէ եւ չափազանց արդարամիտ է։ Նա թերթի գլխավոր խմբագիր մնաց մինչեւ 1989 թվականը, շուրջ 8 տարի, եւ այդ ընթացքում որեւէ շեղում այս նկարագրից թույլ չտվեց։ Խոսքս հաստատող դեպք պատմեմ։ «Կոմսոմոլսկայա պրավդայում» 1988-ի մարտի 23-ին հրապարակվեց «Տագնապ եւ հույսեր» վերնագրով երկու նյութ։ Դա չորս հոգով էինք պատրաստել ես, Ադրբեջանի սեփական թղթակիցը եւ մոսկովյան երկու լրագրող, նյութն այն ժամանակվա միութենական մամուլում առաջին հրապարակումն էր, որում անաչառ կերպով ներկայացվում էր արցախյան հիմնահարցի նախապատմությունը, էությունը։ Այստեղ առաջին անգամ հիշատակվեց սումգայիթյան բարբարոսությունը, ճշմարիտ խոսք ասվեց այդ մասին։ Դա միանգամայն ակնհայտորեն տարբերվում էր պաշտոնական մեկնակետից, հակասում էր միութենական ղեկավարության անազնիվ դիրքորոշմանը։ Երբ հոդվածները պատրաստ էին տպագրության, Ադրբեջանի սեփական թղթակիցը հայտարարեց, որ հրաժարվում է ստորագրել։ Պատճառաբանում էր, թե այն հակասում է պաշտոնական մեկնակետին եւ դրա համար իր հետ Բաքվում «հաշիվ կտեսնեն»։ Հարցը հասավ Գենադի Սելեզնյովին, եւ գլխավոր խմբագիրը կտրուկ հայտարարեց, որ հոդվածները չստորագրելու դեպքում ինքն անմիջապես աշխատանքից կազատի լրագրողին. «Քո՞ վիճակում է նաեւ Հայաստանի սեփական թղթակիցը, ասաց գլխավորը, եւ ես չեմ կարող պահել մի մարդու, որը վախենում է ճշմարտությունը պաշտպանելուց»։ Մի այն դրանից հետո ադրբեջանցի մեր գործընկերը հոդվածն ստորագրեց, չնայած այնուհետեւ ամիսներով վախենում էր Բաքու վերադառնալ եւ ի վերջո այդպես էլ մնաց Մոսկվայում։ Սա եզակի դեպք չէր։ Սելեզնյովի գլխավոր խմբագիր եղած ժամանակ «Կոմսոմոլկան» շատ ավելի անաչառ էր լուսաբանում արցախյան իրադարձությունները, քան կենտրոնական մամուլի մյուս օրգանները։ Այնպես որ կարող եմ վկայել՝ Գենադի Սելեզնյովը դեռ այն ժամանակներից շատ ավելի արդարամիտ վերաբերմունք ուներ մեզ համար անչափ կարեւոր այս խնդրի նկատմամբ։ Հիմա չեմ կարող հաստատապես ասել, թե անցած տարիներն նրան ինչքան են փոխել, բայց վստահորեն կնշեմ, որ նա երբեք օպորտունիստ, ողորմելի չի եղել եւ հազիվ թե այդպիսին է դարձել։ 1989-ից հետո էլ ես առիթներ ունեցել եմ հանդիպելու նրան, մի քանի անգամ հենց անցած տարի, Պետական դումայում, որի անդամն էր նա։ Շատ ջերմ ենք հանդիպել, եւ ես այն տպավորությունն եմ ստացել, որ Սելեզնյովին հատուկ որակները, մասնավորապես արդարամտությունը, մնացել են նույնը։

Հավելենք նաեւ՝ կարող եմ վստահեցնել, որ ի դեմս նրա Ռուսաստանի Պետական դուման կունենա իր հստակ կողմնորոշումներին համապատասխան, լայնախոհ, շրջահայաց եւ խիստ հավասարակշռված ղեկավար։

ԱՍԹՂԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Գերմանահայերն առայժմ պահպանում են ավանդույթները, բայց ոչ լեզուն

Ներկայումս Գերմանիայում ապրում են մոտ 25 հազար հայեր, որոնք հիմնականում ցրված են Քյոլն, Բեռլին, Համբուրգ, Մյունխեն, Ֆրանկֆուրտ, Գիզբուրգ, Մայնց, Շտուտգարտ, Հանաու, Ֆորցհայմ, 20-ից ավելի մեծ ու փոքր քաղաքներում։ Գերմանահայ գաղութը բաղկացած է Հայաստանից, Իրանից, Թուրքիայից, ինչպես նաեւ Սիրիայից ու Լիբանանից եկած հայերից։ Այն, ի տարբերություն երկրագնդի տարբեր ծայրերում գտնվող հայ համայնքների, թերեւս ամենաերիտասարդն է։ Ամենահին համայնքները գտնվում են Բեռլինում եւ Շտուտգարտում (70 եւ 50 տարեկան)։

Մինչեւ երկրորդ համաշխարհային պատերազմը հայերի թիվը Գերմանիայում չէր գերազանցում 600-ը։ Երկրորդ համաշխարհայինից հետո, 1945-ից մինչեւ 1951-ը, այդ թիվն ավելացավ եւս 5000-ը, դրանք հիմնականում Շտուտգարտի, Էսլինգենի եւ Ֆորցհայմի համակենտրոնացման ճամբարների հայ ռազմագերիներն էին, որոնք չվերադարձան Հայաստան։ Մինչեւ 1980 թ. Գերմանիայում արդեն ապրում էին մոտ 10 հազար հայեր։ 1980-ից սկսած գերմանահայերի թիվը կրկնապատկվեց հիմնականում Թուրքիայից եւ Իրանից, ինչպես նաեւ Մերձավոր Արեւելքի եւ արաբական երկրներից եկած գաղթականների հաշվին։ Այդ ժամանակ Թուրքիայից հիմնականում գաղթեցին գավառաբնակ հայերը, որոնք Գերմանիա գաղթող թուրք եւ քուրդ գործավորների հետ միասին այդ երկրում հաստատվեցին որպես գաստարբայթերներ (հյուր աշխատողներ)։ Հետագայում նրանք ստացան գերմանական քաղաքացիություն։ Իրանահայերի արտագաղթը դեպի Գերմանիա հիմնականում պայմանավորված էր Իրանում սկսված արմատական շարժումներով։

Հայերի հոսքը դեպի Գերմանիա մեծացավ հատկապես 1990-ից հետո եւ շարունակվում է մինչեւ այսօր։ Ըստ Գերմանիայի հայկական աղբյուրների, վերջին հինգ տարիների ընթացքում Հայաստանից Գերմանիա է գաղթել 5 հազարից ավելի Հայաստանի քաղաքացի, այդ թվում նաեւ այն զինվորականներն ու պաշտոնյաներն իրենց ընտանիքներով, որոնք հաստատված են նախկին ԳԴՀ-ի քաղաքներում, հիմնականում Դրեզդենում, Հալլեում, Լայպցիգում եւ այլուր։

Այսօր գերմանահայերը կարողանում են պահպանել հայկական ավանդույթները, սակայն ոչ լեզուն, քանի որ համայնքի անդամների մեծ մասը թուրքահայեր են եւ չեն հասկանում հայերեն, իսկ մի քանի տասնամյակներում հաստատված հայկական ընտանիքների երիտասարդ սերունդը միմիայն գերմանախոս է։ Վերջին ժամանակներս, որոշ մեծ համայնքներում, օրինակ Մյունխենում, Բեռլինում բացվել են հայոց լեզվի դասարաններ՝ տարեցների ու փոքրերի համար։

Այսպես, Բեռլինի Հայ տան դասերին հաճախում է մոտ երեսուն 5-12 տարեկան երեխա։ Շաբաթական մեկ անգամ անցկացվող հայերենի այդ դասերը հաճախ վերածվում են Հայաստանի, հայ ժողովրդի, նրա մշակույթի մասին ծանոթությունների, հայոց պատմության, հայկական ավանդույթների եւ այլնի մասին պատմությունների։

Գերմանահայերը հիմնականում պատկանում են միջին գերմանացիների խավին, նրանք զբաղվում են առեւտրով ու արհեստներով։ Դա իհարկե բնական երեւույթ է, քանի որ այստեղ գաղթած հայերի մեծ մասին պակասում է համապատասխան կրթությունը։ Իսկ վերջին տարիներին այստեղ գաղթած հայերի մեծ մասը քաղաքացիություն ստանալու հնարավորության բացակայության պատճառով չի կարողանում ստանալ համապատասխան աշխատանք։ Թերեւս այդ առումով ավելի բարվոք է արվեստագետների վիճակը։ Օրինակ Բոննի օպերային թատրոնի ներկայացումների գլխավոր դերերում հաճախ է հանդիպում Հայաստանում հայտնի երգչուհի Հասմիկ Պապյանի անունը։ Կամ, Բեռլինում վերջին տարիներին հաստատված մի քանի նկարիչներ արդեն ունեն իրենց սեփական արվեստանոցները եւ որոշ հաջողություններ (որոնցից է օրինակ հայտնի նկարիչ Հարություն Կալենցի համանուն թոռը, որը սովորում է Բեռլինի Գեղարվեստի բարձրագույն դպրոցում)։ Ի տարբերություն Գերմանիայի մյուս ազգային փոքրամասնությունների (օրինակ Խորհրդային Միության փլուզումից հետո Գերմանիա գաղթած ռուսների կամ վրացիների) ներկայումս գերմանական համալսարաններում ու բարձրագույն դպրոցներում քիչ է հայ ուսանողների թիվը, թերեւս միայն մեկ տոկոս։ Սակայն հայ երիտասարդները հետամուտ են իրենց սեփական գործն ունենալուն՝ օգտվելով իրենց քաղաքացիական պայմաններից ու երկրի ընձեռած հնարավորություններից։

Գերմանահայերն իրենց գործը սկսում են հիմնականում նրանից, որ հիմնում են խանութներ, կրպակներ, փոքրիկ ճաշարաններ, որոնցից մի քանիսն արդեն հայտնի են իրենց հայկական տեսականիով։ Այսպես, արդեն 30 տարի է, ինչ Մյունխենում գործում է Արեւելյան գորգերի խանութ «Թեփիչհաուզ Խանջյան»։ Այն տնօրինում է տեղի հայտնի համայնքային հասարակական գործիչ Վանիկ Խանջյանը (վերջինս Աղասի Խանջյանի եղբորորդին է)։

Գեւորգ Հալաջյանի հետ

Հայկական համայնքներում զրույցներից պարզվեց նաեւ, որ ներկայումս մեծ խնդիր են դարձել նաեւ խառնամուսնությունները։ Դրա հիմնական պատճառը հայ ընտանիքների միջեւ շփման բացակայությունն է։ Մյունխենի համայնքի նախագահ Գեւորգ Հալաջյանի խոսքերով, այսօր համայնքի երիտասարդների ծանոթանալու միակ վայրը մնացել է Հայ տունը, ուր ամեն ուրբաթ հավաքվում են հայերը, խոսում Հայաստանից, լսում հայկական երաժշտություն, նարդի են խաղում եւ այլն։ Ըստ Գ. Հալաջյանի, այդ միջոցով համայնքում արդեն գրանցվել է 30 հայ զույգերի ամուսնություն։

ԳԱՅԱՆԵ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ
«Նոյյան տապան»

Ոռոգման բարելավումը երկկողմանի խնդիր է

ՀՀ գյուղատնտեսության եւ պարենի նախարարության «Հայջրտնտես» հատուկ նշանակության պետական ձեռնարկությունը, որը հիմնականում զբաղվում է հանրապետության գյուղատնտեսական հողատեսքերի ոռոգման հարցերով, բազմաթիվ խնդիրների առջեւ է կանգնած։ Անցած 95 թվականը, ձեռնարկության տնօրեն Հ. Խաչատրյանի գնահատմամբ, շատ ծանր էր։ Համակարգի բյուջեն, որ ձեւավորվում է վարձավճարների հաշվին, անմխիթար վիճակում է, որովհետեւ էլեկտրական հոսանքի, խմելու ջրի եւ այլ վարձերի շարքում ոռոգման ջրինը երբեք առաջինը չի դասվում։ Ի դեպ, ինչպես շատ ծառայությունների, այնպես էլ ոռոգման ջրի սակագնի մեջ առյուծի բաժինը (70 տոկոս) պատկանում է էլեկտրաէներգիային։ Իրան սիալի պես զարգացած ջրային համակարգ ունեցող երկրում, որտեղ այն ձեւավորվել է դեռ 1881-ից, կառավարության դեկրետով, մասնակարարման համակարգին զուգահեռ մշակված են վարկային տույժերի մասին օրենքներ, սակայն այս պարագայում եւս վարձավճարների գանձումը հասնում է ընդամենը 95 տոկոսի։ Այնտեղ գոյություն ունի ջրի կորուստ [illegible] ությունը, մինչդեռ մեր համակարգում այն [illegible] գնում է 40-60 տոկոսի։ Ջրօգտագործողները [illegible] րիններ ի վեր վճարել են ոռոգման ջ[illegible] ուղիների կառուցման համար եւ մնացել մշակման սպասման մեջ։ Տնտեսությունն իր հերթին իրավացիորեն դժգոհում է սնանկանալու վտանգից։ Աշխատանքների շուրջ 60 տոկոսը պետք է կատարվեին գարնան ամիսներին, բայց պետական տնտեսությունը այդ հնարավորությունից զրկված էր։ Գանձումները մինչ այսօր հասել են ընդամենը 40 տոկոսի։ Չնայած դրան էներգետիկներին պարտքը վճարել է 1 մլրդ 300 միլիոն դրամ, որը սակայն կազմում է վճարելիք վարձի 70 տոկոսը։ Պրն. Խաչատրյանը հայտնեց, որ դա ուժերի առավելագույն լարման հաշվին է եւ մնացյալ 30 տոկոսն այսօր անհնար է վճարել, որովհետեւ շուրջ 5 ամիս է աշխատավարձ չի վճարվել համակարգի 5000 աշխատողներին։ Համակարգի գործունեությունը 95-ին պայմանավորվեց զույգ Համաշխարհային բանկի տրամադրած վարկերի եւ գյուղնախարարության հասկացումների շնորհիվ։ Շուրջ երկու տարի ծախսվեց այդ ծրագրի մշակման վրա, որը ներկայացվեց ՀԲ-ին։ Այդ ժամանակը կարող էր ավելին լինել, եթե գոյություն չունենային նախկինում արված մշակումները, որոնք հիմք դարձան ծրագրերի համար։ Դրա վրա համատեղ աշխատում էին հայկական կողմի եւ ՀԲ-ի մասնագետները։ Հայկական կողմը ձգտում էր ներառել բոլոր այն օբյեկտները, որոնք վերականգնողական աշխատանքների հրատապ անհրաժեշտություն ունեն։ Բայց Համաշխարհային բանկը ընտրեց [illegible]։ Ծրագրվում է վերանորոգել 7 ջրատնտեսական համակարգ (այդ թվում Շամիրամի, Շիրակի, Թալինի, Արտաշատի ջրանցքները), 4 ջրամբար, 4 [illegible] իրենց ծառայողական խողովակաշարերով եւ 650 խորքային հորատանցքեր, որոնցից 250-ը բոլորովին նոր են հորատվելու։ Այս բոլորը՝ 53 միլիոն դոլարի շրջանակներում, որից 13 միլիոնը հատկացվեց արդեն 1995-ին։ Ծրագիրը նախատեսված է ավարտել 4 տարում։ Հետաքրքրականն, որ վերջին փուլում ընդգրկված օբյեկտները նախորդող 3 տարիների ընթացքում հայտնվեն ավելի վատթար վիճակում, սակայն այլ ճանապարհ չկա։ Բացի այդ, աշխատանքները պահանջում են հաջորդականություն, իսկ մասնագետները կարծում են, որ անհնար է բոլոր աշխատանքները մի ժամանակում միանգամից կատարել։ Ծրագրում չհաջողվեց ընդգրկել Որոտան-Արփա թունելի մնացած մի փոքր հատվածի աշխատանքները, Սեւանի փրկության համալիր ծրագիրը, այդ թվում եւ Եղվարդի ջրամբարը։

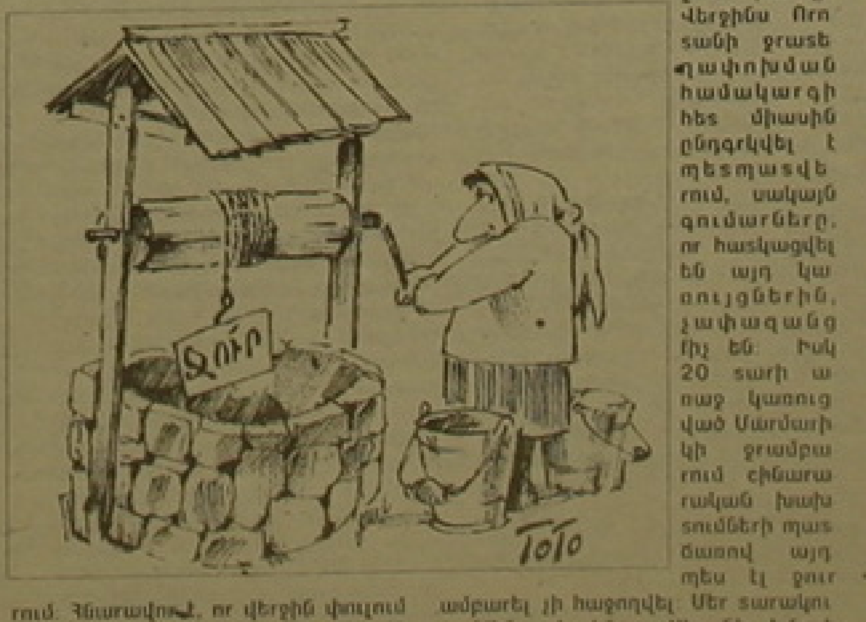

Վերջինս Որոտանի ջրատեղափոխման համակարգի հետ միասին ընդգրկվել է պետպատվերում, սակայն գումարները, որ հատկացվել են այդ կառույցներին, չափազանց քիչ են։ Իսկ 20 տարի առաջ կառուցված Մարմարիկի ջրամբարում շինարարական խախտումների պատճառով այդպես էլ ջուր ամբարել չի հաջողվել։ Մեր տարակուսանքին, թե ինչու Սեւանի խնդրի նկատմամբ ՀԲ-ի փորձագետներն անտարբեր են գտնվել, պրն Խաչատրյանը պատասխանեց, որ ՀԲ-ն երբեք գումարներ չի տրամադրում կասկածելի շինարարության, այլ միայն վերականգնման համար։ «Իսկ [illegible] չի կարող տրամադրել այնքան գումարներ, որպեսզի շինարարությունը հասցվի մի փուլի, որից հետո հնարավոր լինի ակնկալել գումարներ միջազգային կազմակերպություններից» հարցին միանշանակ բացասական պատասխան ստացանք։

Չնայած ծանր պայմաններին, անցած տարի շահագործման են հանձնվել շուրջ 50 հորատանցք Էջմիածնում, Մասիսում, Արտաշատում, շահագործման են հանձնվել Շիրակամուտի (Նալբանդ) ջրանցքը եւ Հերհերի ջրամբարը։

Ձեռնարկությունը բարելավման աշխատանքների եւս մեկ փորձ է կիրառել դեռ 92-93 թվականներին, առաջարկելով ջրօգտագործողներին մաքրել ջրուղիները՝ իրենց հողատարածք ջուր հասցնելու համար, դրա դիմաց զեղչելով օգտագործված ջրավարձի որոշ գումար։ Սակայն հաջողության չհասավ։ Նախկինում ձեռնարկությունը գործ ուներ միայն 900 ջրօգտագործողների՝ խոշոր տնտեսությունների հետ, իսկ հիմա նրանց թիվը 330-40 հազար է։ Ոռոգման ցանցի ստեղծումը կպահանջեր մի քանի միլիարդների ներդրում, որն այսօր ֆիկցիա է։ Դրանից բացի, հսկայական ներդրումներ են անհրաժեշտ ջրամբարների վերականգնման եւ նորոգման համար։ «Այլապես չամբարված ջրերը գնում են հարստացնելու հարեւան հանրապետություններին։ Կարծում եմ, պարզագույն միտք է, որ հարուստ տեսություն ունենալու համար պետք է սկզբում մի փոքր նեղություն կրել։ Հատկապես, եթե ոչ կարճ ժամանակով ես գտնվում իշխանության ղեկին»։ Այդ ջանքերի կարիքն են զգում բազմաթիվ խնդիրներ։

ԱՆԱՀԻՏ ՔԱԼԱՇՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

պատմից

Ով ում է դատում՝ դատավորնե՞րը «ամբաստանյալներին», թե՞ վերջիններս դատավորներին

Յոթ հայրենասերների դատը 1964 թ.

1964 թվականի օգոստոս: Արդեն մեկ տարուց ավելի էր, ինչ ՊԱԿ-ի մեկուսարաններում հարցաքննվում էին յոթ երիտասարդ հայորդիներ «ընդհատակյա կազմակերպություն ստեղծելու եւ հակախորհրդային-ազգայնական գործունեություն ծավալելու» մեղադրանքով: Վերջապես օգոստոսի 5-ին սկսվեց դատավարությունը: Թեեւ կոլեգիայի նախագահ Է. Սիմոնյանը հայտարարեց, թե քրեական գործը քննարկվում է դատական դռնբաց նիստում, սակայն դատավարությունն, ըստ էության, դռնփակ էր. նեղլիկ դահլիճում նստած էին ընդամենը մի քանի «հետաքրքրասերներ»: Մեղադրյալների հարազատներին, հասարակության ներկայացուցիչներին, ինչպես նաեւ տեղական ու կենտրոնական թերթերի թղթակիցներին թույլ չտրվեց ներս մտնել: «Խորհրդային Հայաստան» պաշտոնաթերթի բաժնի վարիչ Արշավարդ Գասպարյանին հաջողվեց դատական դահլիճ թափանցել՝ ձեռքին ունենալով Երեւանի կուսքաղկոմի ագիտպրոպբաժնի աշխատակից Քեչիչյանի տված անցաթուղթը, այն էլ դատավարության ժամանակ գրառումներ չկատարելու պայմանով: Իսկ երբ եկան նոր ժամանակներն ու բացվեցին ՊԱԿ-ի գաղտնարանները, նա հնարավորություն ունեցավ մանրամասն ծանոթանալու յուրաքանչյուրը 400-500 էջից բաղկացած 16 հատորանոց քրեական գործին (N 119. ՖՊԴ-10652), որի հիման վրա էլ ծնվեց ընթերցողի ուշադրությանը ներկայացվող այս հրապարակումը:

ՀՍՍՀ Գերագույն դատարանի քրեական գործերի դատական կոլեգիան, պետական մեղադրողի եւ դատապաշտպանի հետ միասին զբաղեցրին իրենց տեղերը: Ռուս զինվորների այսլուրջ հսկողության ներքո մեղադրական աթոռին նստած էին հայրենասիրական շարժման կազմակերպիչները:

Այդ նրանք էին. Խաչիկ Սաֆարյանը, Խաչատուր Ամիրջանյանը, Գրիգոր (Հովհաննես) Եղյանը, Կարապետ Քիրամիջյանը, Վիգեն Բաբայանը, Էդուարդ Կակոսյանը եւ Մեռուժան Հովհաննիսյանը:

Դատարանը հենց սկզբից մերժեց ամբաստանյալներ Խ. Սաֆարյանի եւ Էդ. Կակոսյանի միջնորդությունը՝ դատական նիստերին մասնակից դարձնելու ճանաչված պատմաբանների ու լեզվաբանների՝ որպես փորձագետների՝ իրենց հեղինակավոր կարծիքը հայտնելու մեղադրյալների կողմից առաջ քաշված հայոց պատմության ու ազգային հուզող հարցերի վերաբերյալ: Մերժելով մեղադրական աթոռին նստածների արդարացի պահանջը, դատարանը ցուցադրաբար հաստատեց, որ ամենեւին էլ մտադիր չէ բացահայտել ճշմարտությունը, որ իրենց համար անհերքելի դոգմա են համարում այն ժամանակվա դատախազ Վ. Մուսախանյանի կողմից հաստատված մեղադրական եզրակացության «փաստարկներն ու հետեւությունները»:

Սակայն ականջալուր լինենք ամբաստանյալների ցուցմունքներին:

«Ես երկար ժամանակ ուսումնասիրում եմ հայ ժողովրդի պատմությունը եւ եկել եմ այն համոզման, որ 1915-1920 թվականներին հայերի զանգվածային կոտորածների պատճառներին խորհրդահայ պատմագիտության տված եզրակացությունները համոզեցուցիչ չեն: Այդպես սկսեց իր ցուցմունքը Խ. Սաֆարյանը եւ շարունակեց. իմ ազգասիրական հայացքներն ավելի խորացան, երբ կարդացի լեհ լրագրող Գեծբարսկու հոդվածն ուղղված թուրք մտավորականին: Լեհ մարդը խոսում էր հայկական կոտորածների, հայոց պատմական հողերի զավթման մասին: Ասում էի, այդ ինչպե՞ս է, որ մի լեհ լրագրող կարող է Հայկական հարցը բարձրացնել, իսկ մենք՝ այստեղ ապրող հայերս, սոսկ ունկնդրողի դերում լինենք: Ավելին, ես լսել եմ, որ նույն Գեծբարսկին նամակ է ուղղել Արեւմուտքի բոլոր հայագետներին, որ ձայն բարձրացնեն Հայկական հարցը նորից հրապարակ հանելու համար, իսկ Հնդկաստանի վարչապետ Ջ. Ներուն խոստացել է օգնել այդ հարցի քննարկմանը ՄԱԿ-ում: Ասում էի, եթե սփյուռքի հայությունն այդ հարցը բարձրացնի, ապա մենք՝ Հայաստանի հայերս, չենք կարող անտարբեր մնալ...»:

Ի պատասխան կոլեգիայի նախագահի սադրիչ հարցին, Սաֆարյանն ասաց. «Մենք պատերազմի կոչ չենք անում: Մեր գործունեության ուղին այն էր, որ առաջին հերթին բարձրացնենք հայ ժողովրդի ազգային ինքնագիտակցությունը, ծանոթացնենք հայոց պատմության արյունոտ էջերին, համոզենք, որ հարկ է հարց բարձրացնել ԽՍՀՄ իշխանությունների առջեւ, առաջին հերթին պահանջել Ղարաբաղն ու Նախիջեւանը միացնել Հայաստանին»:

Սաֆարյանը պատմեց, որ այս մտքերով տարված, ինքն ու իր համախոհները հասարակական կարծիքը ձեւավորելու համար մի շարք ձեռնարկություններում կազմակերպեցին խմբակներ եւ գաղտնի [illegible] էին կատարում, բազմացնում եւ շրջանառության մեջ էին դնում գրականություն: «Մենք, ասաց նա, ուզում էինք միլիոնավոր մարդկանց ստորագրություն հավաքել՝ ՄԱԿ ներկայացնելու համար»:

Անդրադառնալով անցյալի գրական ժառանգությանը, Սաֆարյանը նկատեց, որ «թեեւ Եսենինը եղել է սոցիալ-դավաճանական եւ կռվել է ռուս բոլշեւիկների դեմ, սակայն նրա գրական երկերը անարգել տպագրվում են Ռուսաստանում: Մինչդեռ մեզանում Եղիշե Չարենցի գրական ժառանգությունը արգելված է այն պատճառով, որ նա դաշնակցական կուսակցության անդամ է եղել: Նման անարդարությունը չի կարելի հանդուրժել»:

Ոչ պակաս կրակոտ էր նաեւ Վիգեն Բաբայանի ցուցմունքը. «Ժամանակակից հայ պատմությունը, ասաց նա, խեղաթյուրում է հայ ժողովրդի մռայլ անցյալի պատմությունը, նրա տարած ողբերգությունը, չի բացահայտում դրանց իսկական մեղավորներին: Այսօր այստեղ մենք ենք կանգնած, թե մեկ ուրիշը, միեւնույն է, որովհետեւ ցույց տալ ժողովրդի պատմությունը, նրա պայքարն իր ազատության, օտարի կողմից զավթված իր հողերի միավորման, իր լեզվի մաքրության համար, ամբողջ հայության պատմական ցանկությունն է... Եվ ինչ էլ որ լինի, իմ պարտքն է պայքարել այդ գաղափարների իրականացման համար...»:

Կոլեգիայի նախագահի հարցը, թե ինչո՞ւ էին գնացել Վազգեն Առաջինի մոտ, չշփոթեցրեց Բաբայանին. «Գնացել էի ծանոթանալու կաթողիկոսի հետ, միաժամանակ իմանալու նրա կարծիքը հայոց լեզվի ուծացման վտանգի մասին: Անհանգստանալու հարկ չկա, ասաց կաթողիկոսը, քանի կա ժողովուրդը՝ լեզուն չի կորչի...»:

«Իմ գործունեությունը, ասաց Էդուարդ Կակոսյանը, սկսվեց 1962 թվականին, Մեսրոպ Մաշտոցի ծննդյան 1600-ամյակի օրերին: Ստեղծեցինք Մաշտոցյան խորհուրդ: Դրա կանոնադրությունը, որ կցված է մեր դատական գործին, հագեցած է մայրենի լեզվի մաքրության ու զարգացման իմաստալից միջոցառումներով եւ հակախորհրդային ոչինչ չի պարունակում: Տեսնում էինք, թե ինչպես մեր երեխաները աղավաղված մայրենիով են խոսում, դպրոցական դասագրքերը կազմվում են անճաշակ, [illegible] են սխալ դասարանցում անհարիր թեմաներ: Լուսավորության նախարարությունը Մոսկվայի դպրոցների ծրագրերը մեխանիկորեն կիրառում է հայկական դպրոցներում՝ առանց հաշվի առնելու Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական պայմանները, հայերի հոգեբանությունն ու ժողովրդային առանձնահատկությունները...»:

«Իսկ ինչո՞ւ չէիք դիմում համապատասխան վերադաս մարմինների աջակցությանը, հարցրեց կոլեգիայի նախագահը»: «Դիմել ենք, ինչպե՞ս չէ, պատասխանեց Կակոսյանը: Շուրջ 78 անգամ գնացել ենք ՀԿԿ Կենտկոմ, Երկոմ, խնդրել թույլատրել ստեղծելու Մաշտոցյան ընկերություն: Ոչ մի տեղ չէին ասում, թե մեր նախաձեռնությունը վատն է, ընդհակառակը՝ խրախուսում էին, խոստանում օգնել: Բայց մեկը մյուսի վրա էր գցում, ի վերջո՝ մերժում: Սա է մեր բյուրոկրատիայի իսկական դեմքը: Դրանից հետո մենք կանգնեցինք անլեգալ գործունեության ուղու վրա...»:

Ուշադրություն դարձրեք կոլեգիայի նախագահի եւ մեղադրյալի երկխոսությանը.

- Դուք խորհրդային Հայաստանը գաղութ եք համարել: Ի՞նչն եք նկատի ունեցել:
- Ուսումների ժամանակ եմ նման մեկնաբանություն տվել:
- Դուք Լենինին վիրավորել եք անվայել խոսքերով:
- Վիրավորել եմ. նրան անվանել եմ շովինիստ եւ ամբիցիյասեր:
- Դուք ըմբոստություն եք հայտնել, թե մեր հիմնարկների պետերը դիկտատորներ են:
- Այդպիսի բան ասել եմ:
- Ի՞նչ կասեիք ձեր կազմակերպության մասին:
- Մեր խումբն առանձին է գործել: Ընդամենը հինգ խումբ ունեինք: Տարաձայնությունների պատճառով չենք միավորվել:

Հատկանշական էր նաեւ Կարապետ Քիրամիջյանի ցուցմունքը: «Իմ գործունեության գլխավոր պատճառը եղել է հայկական տարածքները տարբեր պետությունների տակ գտնվելու հանգամանքը եւ այդ կապակցությամբ խորհրդային կառավարության անտարբեր վերաբերմունքը: Օրինակ, Մոլոտովը հայտարարել էր, թե ԽՍՀՄ-ը Թուրքիայի նկատմամբ տարածքային պահանջներ չունի: Նա հարցրե՞լ էր հայ ժողովրդի կարծիքը: Մենք առավել զայրույթով լցվեցինք խորհրդային իշխանության նկատմամբ, երբ ուսումնասիրեցինք Ստալինի գլխավորած Ազգությունների գործերի կոմիսարիատի օրգան «Ժիզն նացիոնալնոստեյ» ամսագրի 1921 թ. մարտի 4-ի համարում տպագրված «Հայաստանը եւ Թուրքիան առաջիկա կոնֆերանսում» վերնագրով հոդվածը: Այնտեղ Ակայկո կեղծանվամբ հեղինակը (մենք ենթադրում ենք, որ դա ինքը՝ Ստալինն է) հայերին եւ Հայաստանում իշխանության գլուխ անցած բոլշեւիկներին անամոթաբար հորդորում էր «հանուն համաշխարհային հեղափոխության շահերի, տարածքային զիջումներ կատարել Թուրքիային, որը հեղափոխության դրոշակակիրն է Արեւելքում եւ Եվրոպայում, եւ միաժամանակ խորհրդային Ռուսաստանի դաշնակիցը»: Ահա այս փաստերով ես համոզվել եմ, որ հայ բոլշեւիկները վարել են հակազգային քաղաքականություն»:

Ամբաստանյալ Խաչատուր Ամիրջանյանին կոլեգիայի նախագահը հարցրեց, թե ի՞նչ հոդվածներ է գրել: Պատասխանը հակիրճ էր. «Գրել եմ «Պրոլետարական դիկտատուրայի 45 տարին» հոդվածը եւ մի նամակ՝ ուղղված Ն. Խրուշչովին: Դրանցում առաջ քաշված հարցերը ինձ համար պարզելու նպատակ էին հետապնդում... Ես գտնում էի, որ այն «բարությունները», որոնք տեսնում էի կյանքում եւ կարդում թերթերում, ոչ թե պատահական են ու ժամանակավոր, ինչպես ներկայացնում էր պաշտոնական պրոպագանդան, այլ քաղաքական համակարգին բնորոշ երեւույթներ են...»:

Մի առանձին հետաքրքրություն էր ներկայացնում ամբաստանյալ Տեր Գրիգոր Եղյանի հարցաքննությունը: Նա պատմեց, որ մինչեւ հայրենադարձվելը արտասահմանում հարել է կոմունիստական գաղափարախոսությանը, խմբագրել է համայնավարական ուղղության թերթ: Գալով Հայաստան, նա համոզվել է, որ այստեղ կոմունիստները պայքարում են ոչ թե գաղափարի, այլ իրենց շահերի համար: Ասաց, որ հոգեւորական է օծվել 1958-ին:

Կոլեգիայի նախագահի հարցին՝ «Դուք հայտարարել եք, թե դժգոհ եք խորհրդային Միությունից. ինչո՞ւմն է կայանում այդ դժգոհությունը», Եղյանը պատասխանեց. «Նկատի ունեմ 1920-ական թվականների հաշտության պայմանագրերը, որոնցով հայերը զրկվեցին իրենց տարածքներից»:

Ամբաստանյալներից վերջինը՝ Մեռուժան Հովհաննիսյանը, հարցաքննության ժամանակ, ասես ամփոփելով ամեն ասվածը, ասեց. «Ինչ հարկ կա, սկզբնական շրջանում մենք այն տրամադրությունը չենք ունեցել, ինչի համար մեզ այսօր մեղադրում եք: Մենք դրան հասանք աստիճանաբար, եւ դրան մեծապես խթանեց ազգային հուզող հարցերի նկատմամբ իշխանությունների սառն անտարբերությունը...»:

Վկաները 48-ն էին՝ 1912-1948 թվականների ծնվածներ՝ ձեռնարկությունների բանվորներ, բուհերի դասախոսներ ու գիտության աշխատողներ, ուսանողներ, կենսաթոշակառուներ... Երիտասարդներից գրեթե բոլորն էլ իրենց աշխատանքային կոլեկտիվներում կազմակերպված խմբակների անդամներ էին, մեկուկես-երկու տարի ունկնդրել էին շարժման ղեկավարների դասախոսություններն ու զրույցները, շատերն ակտիվ մասնակցություն էին ունեցել նոր համակիրների ընդգրկմանը:

Բոլորն էլ պնդեցին. կազմակերպությունը, որպես այդպիսին, գոյություն չի ունեցել, անդամավճարներ չեն եղել, անդամատոմսեր չի մուծվել, զենք ձեռք չի բերվել: Նրանք առանձին ուժով շեշտեցին, որ ամբաստանյալների գործունեությունն ուղղված էր ազգային շահերի պաշտպանությանը եւ ամենեւին էլ հակախորհրդային բնույթ չի կրել:

Պետք չէ անպայման իրավագետ լինել՝ հասկանալու համար, որ նման դատավարության կազմակերպիչներին չհաջողվեց հիմնավորել մեղադրական եզրակացությամբ բնութագրված մեղադրանքները: Այն տպավորությունն ստեղծվեց, որ մեղադրական աթոռին նստած են ոչ թե յոթ հայրենասերները, այլ քրեական գործի կազմակերպիչները եւ հենց Հայաստանի իշխանությունները: Եվ չնայած իր տրագիկ վիճակին, դատարանը «հաղ թափած» կեղծվածք ընդունելով, օգոստոսի 26-ին հրապարակեց իր անողոք վճիռը՝ ամբաստանյալներին դատապարտելով տարբեր ժամկետներով ազատազրկման՝ պատիժը կրելու խիստ ռեժիմի աշխատանքային գաղութներում: Այսպիսով խորհրդային դատարանը, որ սահմանադրությամբ ձեւականորեն անկախ էր համարվում, իրեն դրսեւորեց որպես կոմունիստական ռեժիմի հլու-հնազանդ ծառա եւ անդավաճան պահապան:

Յոթ հայրենասերներին դատապարտեցին ազատազրկման, սակայն նրանց գաղափարները մնացին ազատության մեջ՝ շունչ ու հոգի հաղորդելով ժողովրդին՝ նոր ուժով ընդվզելու խորհրդային բյուրոկրատիայի դեմ, առավել կազմակերպված հանդես գալու ազգային իղձերի պաշտպանությամբ: Մի՞թե դրա վկայությունը չէր Հայոց եղեռնի հիսնամյակի օրը հանրապետության գլխավոր հրապարակում բազմահազարանոց տարերային ցույցը: Մարդկային խլական ծով: Դժվար էր որոշել, թե նրանցից ով էր կոմունիստը, ով՝ անկուսակցականը, ով էր պաշտոնյան, եւ ով՝ շարքայինը: Նրանք բոլորն էլ հայեր էին: Նրանց շուրթերից արտաբերվում էր ընդամենը երկու բառ՝ «Մեր հողերը», «Մեր հողերը»:

... Միայն 1990-ի դեկտեմբերի 24-ին հանրապետության Գերագույն դատարանի նախագահությունը բեկանեց ՀՍՍՀ Գերագույն դատարանի 1964-ի օգոստոսի 26-ի դատավճիռը եւ կարճեց գործի վարույթը՝ դատապարտվածների գործողություններում հանցակազմի բացակայության պատճառով:

ԱՐՏԱ[illegible]
[illegible]տական գիտ[illegible]ությունների թեկնածու

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼԵՍ

«Նոր օր» եռօրյան վերադարձավ իր մայր խմբագրություն

Լոս Անջելեսում լույս տեսնող ՌԱԿ Մ. Նահանգների պաշտոնաթերթը «Նոր օր» եռօրյան, որ, ինչպես գիտեն մեր ընթերցողները, շուրջ մեկուկես տարի առաջ հրդեհի հետեւանքով ծանր հարված էր ստացել եւ ստիպվել էր «վտարանդի» դառնալ, վերջերս վերադարձել է մայր խմբագրատուն՝ ԹՄՄ Պասադենայի կենտրոնի լրիվ վերանորոգված իր հարկաբաժնում: Այս առթիվ թերթի խմբագիր հետեւյալ խոսքն է տպել հունվարի 6-ի համարում: Բարի վերադարձ 74-ամյա «Նոր օրին» իր սեփական խմբագրություն: Բեղմնավոր բազմաթիվ նոր տարիներ անծուխ, անբոց եւ անփորձանք:

Ուղիղ մէկուկէս տարի առաջ էր, երբ ԹՄՄ-ի Պէկլօբեան կեդրոնի նկուղ բաժնին վրայ գտնուող «Նոր Օր»-ի խմբագրատունը հուր ճարակ կը դառնար անհասկնալի հրդեհի մը: 1994-ի յուլիսի 5-ն էր: Այդ թուականէն մինչեւ յունուար 1, 1996, «Նոր Օր» ապաստանեցաւ [illegible] [illegible] իր [illegible] երբ [illegible]: Շուրջ երկու [illegible] «Նոր Կեանք»-ի խմբագրութեան կողմէ, ապա Սուրբ [illegible] Կարապետ Մայր տաճարի հոգաբարձութիւնն ու խնամակալ մարմինը, առաջնորդ Վաչէ Արք. Յովսէփեանի օրհնութեամբ եւ [illegible], Մայր տաճարին [illegible] [illegible] մը [illegible] խմբագրութեան [illegible] սալ, [illegible] «Նոր Օր»-ը [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] Տէր եւ Տիկ. [illegible] եւ [illegible] [illegible] իրենց [illegible] [illegible] «Նոր Օր»-ին [illegible] [illegible]:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ԱՄՆ-ին [illegible] 75-ամեակ [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]: ՀԲԸՄ-ի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] «Նոր Օր»-ը [illegible] [illegible] «Նոր Օր»-ի [illegible] [illegible] [illegible]:

ԹՄՄ Պէկլօբեան կեդրոնի [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]:

Այսպիսով, 1 յունուար 1996-ին «Նոր Օր» վերադարձաւ իր տունը, իր մայր [illegible] [illegible] վերանորոգուած վիճակի մը մէջ: Վերադարձաւ տուն [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: Իսկ «Նոր Օր»-ը [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] առաջնորդ Վաչէ Արք. Յովսէփեանին, Ս. Յովհաննէս Կարապետ Մայր տաճարի հոգւոյ Տէր [illegible] [illegible], [illegible] Տէր Մանուկ [illegible] Մարգարեանին, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

«Նոր Օր» [illegible] [illegible] իր [illegible]: Այդ [illegible] [illegible] իր [illegible] [illegible]:

ՅԱՐՈՒԹ ՊՕՂԱՍԵԱՆ
Լոս Անջելես

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Շարունակելով Ռուսաստանում հունիսին կայանալիք նախագահական ընտրությունների թեման, այսօր կանդրադառնանք գլխավոր թեկնածուներից մեկին՝ Ռուսաստանի այժմյան նախագահ Բորիս Ելցինին: Դումայի ընտրություններից հետո բոլոր մեկնաբաններն էլ միաբերան հայտարարում էին, որ երբ Ելցինն անհա- հանգիստ սարբռակված վերաբերմունք է ցուցաբերվում: Երբ Վիկտոր Չեռնոմիրդինից Բորիս Ելցինն իրեն ռուսական հեռանկարության վրա է դնում, ու չեչենական իրադարձությունների զարգացումը. Տրեսյակովի կարծիքով, այդ հեռանկարությունը ավելացնելու է, առաջ Մոսկվայի Ֆաղաֆաղեսի հետ նախագահին, ընդհանրապես, որինքաց մեծեն- շոսման այլ դեռևս բավարար չի լինի, որովհետև Ելցինին կողմնակիցների թիվն այնքան անի, որ նա ընտրությունների երկրորդ փուլն անցնի: Այդ ժամում հնարավոր չի լինի չանեորների համակրանքը մինչև վերջ սանեալ, իսկ արդեն զգաստացած ոնեորներն էլ ավելի կտագնաղեն: Չեչենական խնդրի վճռական, ուժային մեթոդ- որ Չեռնոմիրդինն ու Չուբայսը պաշտոնաթող լինեն: Նրանք կցանկանային, որ այդ պաշտոնները ծանր կշռաքարերի նման նախագահի վրա կախված մնային, որովհետև նախագահական ընտրություններին դրանց բոլորին միասին խորտակեն», գրել է Անդրանիկ Միհրանյանը:

Ժողովրդավարական հայտնի գոր-

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Ելցինին խորհուրդ են տալիս նախագահ վերընտրվելու համար ազատվել Չեռնոմիրդինից

ղայ և կտրուկ միջոցների չդիմի, փոփոխություններ չանի, առջև ընտրությունների երկրորդ փուլն էլ չի անցնի: Եվ ամբողջ ընթացքում վերջին Ռուսաստանի նախագահի կառավարման գործունեությունն է սկսել: Սակայն տեսնենք, թե ինչ էին խորհուրդ տալիս նրան մեկնաբանները ու վերլուծողները:

«Նեզավիսիմայա գազետա» թերթի խմբագիր Վիտալի Տրեսյակովն իր թերթի շաբաթ օրվա համարում «Ի՞նչ պետք է անել, որպեսզի Բորիս Ելցինին նախագահ ընտրեն» հոդվածում առաջին հերթին խորհուրդ է տալիս չարգելել ընտրությունները: Իսկ որ այդպիսի բան հնարավոր է, շատերը չեն թաքցնում, առավել ևս այժմ, երբ իրադրությունը Չեչնիայում սրվել է, և հնարավոր են ահաբեկչական գործողություններ Չեչնիայից դուրս, նաև Մոսկվայում: Տրեսյակովը նշում է, որ հունիսին հաղթանակի հասնելու համար Բորիս Ելցինն արդեն իսկ ճիշտ քայլեր է անում. ստեղծվել է նախագահական ընտրարշավի շտաբ, ընտրվել է ֆինանսական զվարթության, որի հետ առաջին աշխատանքային խորհրդակցությունն է անցկացվել: Նոմենկլատուրայի ամենաազդեցիկ մրցակիցներին հաստատ մասնակցել է նրանց ստեղ Վիկտոր Չեռնոմիրդինի և Յուրի Լուժկովի վերաբերյալ թեկնած և առաջադրվի, սակայն հրապարակային կայացրեց իրեն նախագահին է առել դա և, բացի այդ, հեռուստատեսությամբ արդեն հրապարակայնորեն և ողջակի ձեռով նաև Անատոլի Կորժակովը, նախագահի աջ ձեռքը: Վիտալի Տրեսյակովը նշում է, որ այդ 2 մրցակիցների

նում է և Յուրի Լուժկովն այժմ ոչ միայն որն Չուբայսին է ճնշում, այլ նաև ողջ կառավարությանն ու «Մեր տունը Ռուսաստանն է» շարժումը: Դա նախագահի և ֆաղաֆաղեսի նախընտրական դաշինքի է արդեն ներկայացնում: «Նեզավիսիմայա գազետա» թերթի խմբագիրն իր հոդվածում կանխատեսում է, որ այդ դաշինքի գինը կարող են դառնալ Չուբայսը, կառավարության այլ անդամներ, Չեռնոմիրդինը: Արդեն նախկին առաջին փոխվարչապետ Չուբայսին խաբված աշխատասուններին և վաուչերների փոխարեն դրանք ասված 40 միլիոն սեփականատերերին հո-

ներով յուրաքանչյուր էլ շատ բան կարող է տալ, սակայն, Տրեսյակովի կարծիքով, չի կարող հաղթանակը երաշխավորել: Հաղթանակի համար անհրաժեշտ է, որ Բորիս Ելցինը ձերբազատվի Գայդարի և Չեռնոմիրդինի բարենորոգումների բացասական ժառանգությունից: Արմատական փոփոխություն է անհրաժեշտ: Տրեսյակովը խորհուրդ է տալիս վարչապետ Չեռնոմիրդինին պաշտոնից ազատել և նշանակել Գրիգորի Յավլինսկուն: Դրանով երկու ազգամասական խնդիր կլուծվի: Իրական մրցակիցներից մեկը դաշնակից կդառնա և Յավլինսկու օգտին քվեարկողները Ելցինի կողմը կանցնեն:

Հանրահայտ Անդրանիկ Միհրանյանը, որը «Մոյա գազետա» թերթի գլխավոր խմբագիրն է նաև, նույնպես կարծում է, որ հաղթանակի համար Ելցինը Չուբայսից և Չեռնոմիրդինից պետք է հրաժարվի: «Երբ Չեռնոմիրդինն ու Չուբայսը իրար ցանկանում են, որ կայունությունը լինի և բարեփոխումները շարունակվեն, երբ Ռուսաստանի և Ելցինի ճակատագրով նրանք լցված են մտահոգված, առաջ չգալով նախագահի ուժեղությունը Ելցինի ձեռքերը կապանքներից ազատելու համար նրանք պետք է հրաժարական տան: Միայն այդպես նրանք Ելցինին ընտրություններից առաջ նախարարների կաբինետի բարեփոխման և կառավարության կուրսի ճշգրիտ ընդունելով խոստանալու հնարավորություն կտան: Ոչ Յավլինսկին և ոչ էլ Զյուգանովը շահագրգռված չեն,

ծիչ Սերգեյ Յուշենկովն էլ է համարում, որ Բորիս Ելցինը վերընտրվելու հնարավորություն այն դեպքում միայն կստանա, երբ կառավարության ժողովրդականություն չվայելող անդամներին պաշտոնաթող անի և կանգնեցնի չեչենական պատերազմը:

Երեքշաբթի օրը հայտնի դարձավ, որ Բորիս Ելցինը Վիկտոր Չեռնոմիրդինից պահանջել է, որ առաջին փոխվարչապետ Չուբայսը հրաժարական տա: Նույն օրը երեկոյան Չուբայսը հայտարարել է իր հրաժարականի մասին: Մինչ այդ, շաբաթ օրը, Բորիս Ելցինը մի կարևոր փոփոխություն էլ էր արել: Նա պաշտոնից ազատել էր իր աշխատակազմի ղեկավար Սերգեյ Ֆիլատովին, որը ժողովրդավարական շարժման հետ Ելցինին կապող նրա օղակներից վերջին մարդն էր: Ֆիլատովի փոխարեն կոշտ դիրք գրավող Նիկոլայ Եգորովն է նշանակվել: Իսկ Չուբայսի հակառակորդ Օլեգ Սոսկովեցը նույն օրը Ելցինի վերընտրության կազմակերպչական շտաբի ղեկավար է նշանակվել: Հիշեցնենք նաև, որ Արևմուտքում «Միստր Այո» մականունն ունեցող Անդրեյ Կոզիրևի փոխարեն էլ արտգործնախարար է նշանակվել «Միստր Երբեք» մականունը ստացած Եվգենի Պրիմակովը: Ինչ վերաբերում է չեչենական պատերազմին, առաջ անցնի ինչ, մամլո վրատեսը վերջին նշանակումները և առանձնապես Նիկոլայ Եգորովի վերադարձը հուշում են, որ Բորիս Ելցինը կշարունակի պատերազմը և կփորձի վերջնականապես ջախջախել Դուդաևի զորքերը:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

ՄԱԿ-ի բեռնարգելքը խփում է ոչ թե Հուսեյնին, այլ հասարակ իրաքցիներին

Իրաքը ՄԱԿ-ին է ներկայացրել գրեթե բոլոր փաստաթղթերն իր ռազմական հնարավորությունների մասին, և ակնհայտ է դարձել, որ սառածավերջանի համար նա այլևս սպառնալի՞ք չի ներկայացնում: Սակայն, ԱՄՆ-ի ուժգին ազդեցության տակ գտնվող այդ կազմակերպության պաշտոնյաները չեն համաձայնում վերացնել բեռնարգելքը: Վաշինգտոնում որոշել են «ծնկել մինչև վերջ»: Դա ի՞նչ հետևանք կունենա Իրաքի համար:

Բազմաթիվ երիտասարդ իրաքցիներ ստիպված են կիսատ թողնել ուսումը և դրամ վաստակել: Իրաքի կրթության նախարարության տվյալների համաձայն, նույնիսկ չափահասող անչափահասներն ստիպված են տանը նստել, քանի որ դրամ չկա ոչ փոխադրամիջոցների, ոչ էլ դասագրքերի համար: Նման դպրոցականների թիվն արդեն 200 հազարից ավելի է և շարունակում է աճել:

Նախկին միջազգային պատժամիջոցների կիրառումը, Իրաքի կրթության համակարգն Ասիայում լավագույններից մեկն էր: Ներկայումս կառավարությունն ստիպված է աշակերտների ծնողներին խնդրել օգնել ուսուցիչներին, որոնք հայտնվել են աղետալի վիճակում: Նրանց աշխատավարձը կազմում է ամսական 3-4 դոլար: Արժե՞ արդյոք զարմանալ, որ անցյալ տարի մի քանի հազար դասատուներ անցել են այլ աշխատանքի:

Որոշ երկրներ ցանկանում էին դասագրքերով և դպրոցական պիտույքներով օգնել Իրաքին, բայց ՄԱԿ-ն արգելեց նման «ռազմավարական հումքի» մատակարարումը: Շատ դպրոցներ ի վիճակի չեն նոր կահույք գնել, և իրաքցի 60 հազար երեխաներ ստիպված են սովորել հատակին նստած:

Մարդիկ դառը հեգնանքով ասում են, որ իրենք շուտով առհասարակ գրագիտության կարիք չեն ունենա, քանի որ կարդալու բան չի լինի: Խիստ կրճատվել է գրքերի հրատարակումը: Իրաքցի լրագրողների հաղորդումների համաձայն, երկրի բոլոր տպարաններում զգացվում է թղթի, ներկի, սարքավորումների պակաս: Բեռնարգելքի կիրառման ժամանակաշրջանում կենտրոնական թերթերի տպաքանակը կրճատվել է 95 տոկոսով: 130 պարբերական հրատարակություններ առհասարակ այլևս լույս չեն տեսնում:

«ԿՈՄՍՈՄՈԼՍԿԱՅԱ ՊՐԱՎԴԱ»

ԱՀԱԲԵԿՉՈՒԹՅՈՒՆ

TRT-ի տվյալներով՝ նավն առևանգողները ընդամենը 6-7 հոգի են

Թուրքական հեռուստատեսության հաղորդման համաձայն, Տրապիզոնից Սոչի մեկնող «Ավրասիա» լաստանավը, որը նախորդ օրն առևանգվել էր մի խումբ ահաբեկիչների կողմից, շարժվում է դեպի Ստամբուլ: Նավի հրամանատարը TRT-ի թղթակցի հետ հեռախոսազրույցում ասաց. «Լաստանավը 10 ծովային մղոն արագությամբ շարժվում է դեպի Ստամբուլ: Ահաբեկիչների խումբը, թվով 6-7 մարդ, ծագումով դաղստանցի, չեչեն և աբխազ թուրքական քաղաքացիներ են: Նավում գտնվում է 157 մարդ, այդ թվում 43 թուրք և Ռուսաստանի 114 քաղաքացի՝ ռուսներ, վրացիներ, կիրգիզներ: Անձնակազմի անդամներից և ուղևորներից ոչ մեկը չի տուժել: Հունվարի 18-ի ժամը 10-ի դրությամբ նավը գտնվում է Սամսունի մոտակայքում: Իրադրությունը հանգիստ է, խուճապ չկա»: Իսկ ահաբեկիչների ղեկավարը TRT-ի թղթակցի հետ հեռախոսազրույցի ընթացքում ասաց. «Մենք ուղիղ ուղերձ ենք ուղարկել նախագահ Ելցինին, պահանջել ենք դադարեցնել Պերվոմայսկում պաշարման վերցված չեչեն հայրենասերների և ապահովել նրանց անվտանգ անցումը Չեչնիա: Մեր պահանջները չկատարելու դեպքում որոշել ենք գնդակահարել նավում գտնվող բոլոր ռուս ուղևորներին և Ստամբուլում պայթեցնել նավը:

Նախագահ Սուլեյման Դեմիրելը պատասխանելով լրագրողների հարցերին ասաց. «Նավը փրկելու և ուղևորներին անվնաս ազատելու համար ձեռնարկվում են անհրաժեշտ բոլոր միջոցները: Մեր և նավը առևանգող խմբի անդամների միջև դիվանագիտական հեռախոսազրույց է սկսվել: Մենք աշխատում ենք հաղթել իրադրությունը: Թուրքիայի աշխարհագրական դիրքն ու պատմական իրողությունը նրա համար երբեմն անախորժություններ են ստեղծում և երբեմն տեղի ունեցած միջադեպերը ոչ կամքից անկախ են սանում»:

Հրապարակվեց Թուրքիայի արտգործնախարարության հայտարարությունը, որ մասնավորապես ասվում է. «Թուրքիան միշտ էլ դատապարտել է ահաբեկչության բոլոր տեսակները և այժմ էլ հայտարարում է, որ նման դեպքերում որևէ զիջման չի գնա»:

Այս ընթացքում Կովկասի չեչենների հետ համերաշխության կոմիտեն հայտարարեց, որ Տրապիզոնում տեղի ունեցած միջադեպը անարյուն ավարտելու համար կձեռնարկի հնարավոր բոլոր քայլերը: Կոմիտեի նախագահ Քուբլուն հայտարարեց. «Տրապիզոնի միջադեպը Չեչնիայում տեղի ունեցող բարբարոսության արգասիքն է: Միջադեպը մեր կազմակերպության հետ որևէ առնչություն չունի: Բայց քանի որ Թուրքիայում ապրում են 7 միլիոն կովկասցիներ, ապա Չեչնիայում տեղի ունեցող իրադարձությունները, բնականաբար, Թուրքիայում անհանգստությամբ են ընդունվում»:

Մինչդեռ Ռուսաստանի արտգործնախարարությունը հրապարակեց գրավոր հայտարարություն, ուր մասնավորապես ասվում է. «Մի խումբ զինված մարդկանց կողմից «Ավրասիա» լաստանավի առևանգման կապակցությամբ թուրքական իշխանությունների հետ համագործակցությունը շարունակվում է: Արտգործնախարարություն է հրավիրվել Մոսկվայում Թուրքիայի դեսպանի խորհրդականը և ներկայացվել են Ռուսաստանի տեսակետները»: Այնուհետև հայտարարության մեջ նշվում է, որ միջադեպը կանխելու և պատանդներին փրկելու ուղղությամբ թուրքական կողմը ձեռնարկում է անհրաժեշտ բոլոր միջոցառումները:

Միևնույն ժամանակ, Ռուսաստանի լիբերալ դեմոկրատական կուսակցության նախագահ, ֆաշիստ Վլադիմիր Ժիրինովսկին Մոսկվայում հայտարարեց, թե «Մոսկվայում Թուրքիայի դեսպանն Ռուսաստանին կուղարկվի զրոյի ծոցը»: Ժիրինովսկին նախագահ Ելցինից պահանջել է «ռմբակոծել «Ավրասիա» լաստանավը և թուրքական առափնյա շրջանները»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Միտերանի այրին ճնադատել է Եվրախորհրդարանին Թուրքիային Մաքսային միություն ընդունելու համար

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ, ՀՈՒՆՎԱՐԻ 17, ՆՏ-AFP: Ֆրանսիայի նախկին նախագահ Միտերանի այրին Դանիել Միտերանը չորեքշաբթի ճնադատեց Եվրախորհրդարանին, որ նա համաձայնություն է տվել Թուրքիային մաքսային միություն ընդունելուն, չնայած այդ երկրում մարդու իրավունքների ոտնահարմանը: Նրա թույլ չտալով Թուրքիայի խորհրդարանի քրդական պատգամավոր Լեյլա Զանային Սախարովի անվան մրցանակը հանձնելու կապակցությամբ նա ասել է. «Ես հույս ունեի, որ այս մրցանակի հանձնումը Լեյլային չի դառնա սոսկ դատարկ ժեստ: Բայց թերևս սխալվել եմ»: Քանի որ Զանան դատապարտված է 15 տարվա բանտարկության, մրցանակը հանձնվել է նրա ամուսնուն: Եվրախորհրդարանի նախագահը հիշեցրել է, որ Զանայի ամբողջ մեղքն եղել է այն, որ նա քրդերեն մի նախադասություն է արտասանել խորհրդարանում: Բանտից ուղված ուղերձում Զանան դիմել է Եվրախորհրդարանին հետևյալ խոսքերով. «Արևելքում մարդիկ սպասում են Աստծո խաղաղությանը: Մի՞թե դուք սպասելու եք թուրքական վարչակազմի խաղաղությանը ու բարի կամքին»:

Միջազգային արժութային ֆոնդը պայմաններ է թելադրում Վրաստանին՝ խոստանալով օգնել նրան

ԹԲԻԼԻՍԻ, 17 ՀՈՒՆՎԱՐԻ, ԱՐՄԻՆՖՈ: Միջազգային արժութային ֆոնդը Վրաստանին առաջադրել է երեք պայման, որոնք կատարելու դեպքում ՄԱՖ-ն կշարունակի ֆինանսական օգնությունը երկրին: Ըստ այդ պայմանների, հունվարին Վրաստանի խորհրդարանը պետք է ընդունի երկրի 1996 թվականի բյուջեն, օրինականացնի հողի մասնավոր սեփականությունը սառ ու վաճառքի իրավունքով, և ընդունի օրենք առևտրային բանկերի մասին:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

մշակույթ

Արվեստի աշխատողների տանը (ԱԴՐԻ) կվերահաստատվի՞ արդյոք մշակույթը, թե՞ խորհրդարանը, որ վերջապես, արժանին մատուցելով «Գոյակ» մշակութային ընկերության յոթնամյա գործունեությանը, ԱԴՐԻ-ի տարածքը վարձակալական հիմունքներով ընկերակցությանը հատկացնելու որոշում էր կայացրել՝ հաստատելով այն պայմանագրով և օրերով, կվերանայի սեփական որոշումը՝ ենթարկվելով կառավարության ճնշմանը:

«Արքլուբ», որ կհանդիպեն արվեստի մշակներ, կկազմակերպվեն ցուցահանդեսներ, համերգներ, ցուցահանդեսներ, բանավեճներ, քննարկումներ, ընթերցանություններ, կկենտրոնացվի «Գոյակի» վիդեո և աուդիո, համակարգչային արխիվը, և այլն, և այլն: Ի դեպ, այս ծրագրերին բարյացակամությամբ մոտեցան թե՛ արվեստի աշխատողների արհմիությունը, և թե՛ ՀՀՀԴԿ-ն, որ համաձայնեց գոյակցել «Գոյակի» հետ մինչև Երևանում սեփական գրանցում ստանալը:

նից դուրս անցել միջոցներ հատկացնել մշակույթի զարգացման համար, առայս դուրս անցել, որ գոնե քաղաքի կենտրոնում եղած մշակութային օբյեկտները շարունակեն մնալ մշակութային օբյեկտներ. կարծում եմ, տրամաբանական է և արդար, ուղղակի խոսքի դեմ, կորուստ, մշակութային դաշտի խայտառակ թե բերել չի լինի», ասաց Արմեն Մազմանյանը: Վստահություն և հույս հայտնելով, որ խորհրդարանը կպահպանի իր կեցվածքը և սկզբունքայնությունը

Արվեստի աշխատողների տանը կվերահաստատվի՞ մշակույթը

Այս մտահոգությունն արտահայտվեց ԱԴՐԻ-ում հրավիրված մամուլի ասուլիսում, որ նախաձեռնել էր «Գոյակի» նախագահ, «Գոյ» թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Մազմանյանը: Այն փաստը, որ ԱԴՐԻ-ի տարածքը, որ արդեն մի քանի տարի զբաղեցնում են ՀՀՀԴ կուսակցությունը և արվեստի աշխատողների արհմիությունը, խորհրդարանի որոշմամբ կրկին ծառայելու էր իր կոչմանը՝ սերնդի մշակութային հոգևոր շերտը պահպանելու և բարձրացնելու գործին, Արմեն Մազմանյանի կարծիքով, խոսում է այն մասին, որ մեր իշխանությունները վերջապես փորձում են քայլել մշակույթին և մշակութային քաղաքականությանն ընդառաջ: Առավել եւս ցավալի և մտահոգիչ է, որ այդ քայլը դեռ չկատարված, կարող է մնալ օդում, որովհետև ինչ-որ մեկին այն համար չէ: «Գոյակ» ընկերակցությունը նոր էր պատրաստվում նախագիծ կազմել, ճարտարապետ, դիզայներ հրավիրել, միջոցներ փնտրել իր ծրագրերի իրականացման համար (այն է՝ ստեղծել մշակութային ակումբ, այսպես ասած,

Սակայն... պարզվում է, որ կառավարության ինչ-որ շրջանակներ ունեն այլ մտադրություններ, և վարչապետի բլանկի վրա արված կարգադրությամբ, ԱԴՐԻ-ի տարածքը անհասկանալի, մեկ ամսվա ընթացքում, բակային բակեն պետք է հանձնվի Արմենտելին լրատվական գործակալությանը: Արմենտելը հեռանկարում դառնալու է բաժնետիրական ընկերություն և, բնական է, տվել «տարածքային» խնդիրներ, բայց դրանց լուծումը, «Գոյակի» նախագահի կարծիքով, պետք է փնտրել ոչ թե 40-50 տարվա մշակութային օջախի վերացման ճանապարհին, այլ ավելի հարմար, լրատվության նախարարության պալատում գտնվող որևէ տարածում, օրինակ, հենց Արմենպրեսի զբաղեցրած շենքում, որ, բացի լրատվական գործակալություններից, գործում են տասնյակ լոմբարդներ, ԱՊԸ-ներ, ներդրումային կառույցներ և լրատվության հետ կապ չունեցող այլ կազմակերպություններ: «Թե՛ իր մտահղացմամբ, և թե՛ ճարտարապետությամբ ԱԴՐԻ-ն զուտ մշակութային տարածք է, և ենթե այսօր դժվար է կառավարությանը

այս հարցում, որ նաև խիղճի և ինքնակրթության խնդիր է, «Գոյակի» նախագահը վճռականություն հայտնեց «կռվելու» իրենց իրավունքների համար, նշելով, որ օրենքի տեսանկյունից հեշտ չի լինի իրենց զրկել տարածքից, քանի որ, երբ նույնիսկ կառավարության ճնշման տակ խորհրդարանը փոխարինի իր նույնիսկ մի փոքր շեղվի Արմենտելին, ապա բանը կհասնի «դիվանագիտական», և «Գոյակը» կհասնի, քանզի բոլոր օրենսդրական և բարոյական գործոնները նրա օգտին են:

Վերոհիշյալ «կարգադրության» առիթով նշենք, որ Նոյյան տարածքի հունվարի 17-ին տարածած հաղորդման մեջ ասված է, որ ԱԴՐԻ-ի տարածքը Արմենտելին է հանձնվել կառավարության հունվարի 8-ի որոշմամբ և մակագրված է վարչապետի կողմից: Նույն հաղորդման մեջ ասված է, որ Արմենտելի տնօրեն Տիգրան Հակոբյանի կարծիքով, վարչապետի մակագրությամբ որոշումն «ավելի մեծ ուժ ունի, քան խորհրդարանի որոշումը».

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՋԱԽՆԵՐ

«Ձեյթունի» կոլեկտիվը բողոքում է տնօրենին աշխատանքից ազատելու կապակցությամբ

Լարված օրեր է ապրում Երևանի խորհրդի գործկոմի մշակույթի վարչության «Ձեյթուն» (նախկին թիվ 2) մշակույթի տան կոլեկտիվը: Պատճառը տնօրեն օրիորդ Լ. Բաղդասարյանին աշխատանքից ազատելու փաստն է: Լրացել է տնօրենի հետ կնքված աշխատանքային պայմանագրի ժամկետը, սակայն վերադաս կազմակերպությունը չի կամենում նորից բարձրացնել այն տնօրենի աշխատանքը անբավարար համարելու պատճառով: Մշակույթի տան կոլեկտիվը խորը վրդովմունք է հայտնում փաստի կապակցությամբ: Գտնելով, որ այն չի համապատասխանում իրականությանը, պահանջում, որ տնօրենին վերադարձնեն իր պաշտոնում:

Օրիորդ Լ. Բաղդասարյանի ջանքերով մշակույթի տանն աշխատելու տարիներին կազմավորվել և հիմնավորապես ամրապնդվել է ուսումնական բաժինը, որի երաժշտության, պարարվեստի, նկարչության, կարի և ձևի, դիմահարդարման և ձեռարվեստի բաժիններում ներկայումս սովորում է 125 աշակերտ (թվով 12 խումբ): Թատրոնի, էստրադայի, ազգագրական երգ ու պարի, ճարտարապետության, լուսանկարչության և այլ խմբերում (թվով 7 խումբ) սովորում են 96 աշակերտ: Ինքնագործ գեղարվեստական կոլեկտիվները 1995 թվականի ընթացքում մասնակցել են քաղաքային 5 միջոցառումների, մի շարք բարեգործական համերգների և համաստեղ միջոցառումների: Մեծ շուքով նշվեց Ձեյթունի 1895 թ. հերոսամարտի 100-ամյակը, որին հրավիրվել էին նաև արտասահմանյան հյուրեր: Կատարվեցին բազմաթիվ, համազգային տոնախմբություններ, անցկացվեց գիտաժողով և այլն: Լուրջ աշխատանքներ են տարվել էսթետիկական դաստիարակության ուղղությամբ, կազմակերպվել է ավանգարդիստ նկարիչ Հովհաննես Տեր-Գրիգորյանի աշխատանքների ցուցահանդեսը, թե մատրվել են ներկայացումներ, հյուրախաղերի բաժնի կողմից հագուստների շոու-ցուցադրում: Մեծ ուշադրություն է դարձվել կրոնի դաստիարակությանը, նրա հետ առնչվող խնդիրներին: Բացի այդ, կոլեկտիվը, համագործակցելով մերձիցիայի, դպրոցի և քաղաքային կոմիտեի հետ, լուրջ աշխատանքներ է տարել դժվար դաստիարակվող երեխաներին ճիշտ ուղու վրա դնելու, նրանց կյանքը իմաստավորելու ուղղությամբ: Երեխաների հետ բազմիցս անց են կացվել ֆիլմերի դիտումներ և քննարկումներ: Այս շարքը շատ է և այնքան էլ շարունակել: Իսկ ահա թե ինչ են գրում կոլեկտիվի անդամները Երևանի խորհրդի գործադիր կոմիտեի նախագահի տեղակալ Յու. Բախշյանին ուղղված նամակում. «Ստամբ ճշմարտության մասին, մի բողոք, որ կործանվի այս ազատ ու անկախ պետության հետ ծնված, ազնիվ ու առողջ, մեր ազգային արժանապատվությունը արժանի քաղաքավարությունը: Մի բողոք, որից հետո սրտեն մեր արդարությունը, քանդեն մեր արածը... Գուցե շատերը կլինեն, բայց մենք բարձրաձայն կասենք... Թույլ տվեք...»:

ՆԵՐՍԵՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

Նոր պատվավոր դոկտորներ համալսարանում

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երևանի պետական համալսարանի պատվավոր դոկտորների ցանկը համալրվել է հինգ նոր անուններով: Կլոդ Արմեն Մութաֆյանը (Ֆրանսիա) և Ռիչարդ Պայյանը (ԱՄՆ) այդ պատվին արժանացել են հայրենասիրական, հայագիտական գործունեության, Անդրեյ Միտակյանը (Ռուսաստանի Դաշնություն) և Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Ամենայն Հայոց Գարեգին Ա կաթողիկոսի (Սբ. Էջմիածին) գիտական, ինչպես նաև հասարակական, հայրենասիրական գործունեության, Քրիստիան Շենցլեր (Գերմանիա) գիտության առաջընթաց ծառայությունների համար: Մինչ այդ տարբեր առիթներով համալսարանի գիտական խորհուրդը նույն կոչմանն է արժանացրել արտասահմանի հայ և օտարազգի մի շարք գործիչների, որոնց թվում են Ալեք և Լուիզ Մանուկյանները, Ռիչարդ Հովհաննիսյանը (ԱՄՆ), Ջեյմս Էտմոնդ (Մեծ Բրիտանիա), Դենիս Պոլանը (Ֆրանսիա), Ռոբեր Կյուլյանկյանը (Պորտուգալիա), Բուտրոս Բուտրոս-Ղալին (ՄԱԿ) և ուրիշներ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ազգային պատկերասրահում կտավների դիտում հսկողությամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 17 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հայաստանի ազգային պատկերասրահի այցելուներին այսուհետև ցուցասրահ մտնելիս և դուրս գալիս ուղեկցելու են հսկիչները: Նման որոշում կայացնելն, անշուշտ, կապված է վերջերս այստեղից Այվազովսկու նկարի անհետացմամբ, որի որոնումները դեռ արդյունք չեն տվել: Հսկիչների ասելով, վերջին շրջանում նկարները հաճախակի դիտելու էր գալիս մի անձնավորություն, «փաստելով» իր «սերը» կերպարվեստի նկատմամբ: Իսկ ստենդից կտավն իջեցնելն ու քանդելը կարող է վայրկյանների հարց լինել, նույնիսկ այն պահին, երբ հսկիչը շրջվի ու իր մրսած ձեռքերը տաքացնի ինչ-որ այն կողմ դրված էլեկտրասալիկի վրա:

«Մեգաբայթ» գիտակների թիմը միջազգային մրցույթի թեկնածու

«Ի՞նչ, որտե՞ղ, ե՞րբ» և «Բրեյն-ռինգ» հեռուստախաղերը նաև Հայաստանում մտավոր ներուժի դրսևորման, թիմերի և անհատների իրական հնարավորությունները պարզելու միջոց են: Այս նպատակով հունվարի 16-ին Երևանի պետական համալսարանի մեծ դահլիճում անցկացվեց «Աստղերի մրցություն» խաղը, որին մասնակցում էին Հայաստանի 11 ուժեղագույն թիմեր: Խաղն անցկացվեց երկու փուլով: Առաջին «Ի՞նչ, որտե՞ղ, ե՞րբ» փուլի 12 ական հարցով երկու տուրից հետո «Բրեյն-ռինգին» մասնակցելու իրավունք ստացան «ՂԱՖ» և «Համալսարան» ակումբի, Երևանի պետական համալսարանի «Դինոզ» ու «Մեգաբայթ», Միացյալ ազգերի անվան վիրաբուժության ինստիտուտի «ՄՆՎԻ» թիմերը: Եզրափակիչ խաղին մասնակցեցին «ՂԱՖ»-ը և «Մեգաբայթը»: Հաղթեց վերջինս, որին, կարծում ենք, արժե հովանավորել և հնարավորություն տալ մասնակցելու հունվարի 25-28-ը Վաշինգտոնում անցկացվելիք մրցույթին:

ԱՆԺԵԼԱ ԱՎԱԳՅԱՆ

Ջորջ Մայքլի տեսահոլովակի պրեմիերան

Հունվարի 3-ին MTV հեռուստաալիքով տեղի է ունեցել Ջորջ Մայքլի երկար սպասված նոր երգի «Հիսուսը մանկանը» տեսահոլովակի պրեմիերան: Ակնկալվում է, որ գարնանը կթողարկվի նաև երգչի նոր ալբոմը: Նշենք նաև, որ «Հիսուսը մանկանը» տեսահոլովակը հանդիսանում է Հոլիվուդյան երեք խոշորագույն դեմքերի՝ Դեյվիդ Գեֆենի, Ստիվն Սփիլբերգի և Ջեֆրի Կացենբերգի նորաստեղծ Շուրիք կայսրության՝ Դրիմուորքս Ռեքորդս (երաժշտական կատարումների ձայնագրություններ) ձայնագրման ստուդիայի առաջին արտադրանքը:

Արիզոնա. Վանեսա Ուիլյամսը կկատարի ազգային հիմնը

Հունվարի 28-ին ԱՄՆ-ի Արիզոնա նահանգի Թեմփ քաղաքում բացվելու է այդ նահանգի ֆուտբոլի գավաթի 30-րդ առաջնությունը: Այդ կապակցությամբ Ամերիկայի ֆուտբոլի ազգային լիգան ընտրել է երգչուհի (և նախկին Միսս Ամերիկա) Վանեսա Ուիլյամսին, որպեսզի վերջինս բացման արարողության ժամանակ կատարի ազգային հիմնը: Իրադարձությունն իր ներկայությամբ կզարդարի նաև Դայանա Ռոսը, որը ելույթ կունենա խաղակեսերի միջև ընդմիջումներին:

ԼՈՒՐԵՐԸ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼ ԵՆ ԱՐՄԻՆԿԱՆ ԵՎ ՀԱՅ-FM-Ը

ԱԶԳ

օրաթերթի համակարգչային ծառայությանը կարող եք պատվիրել

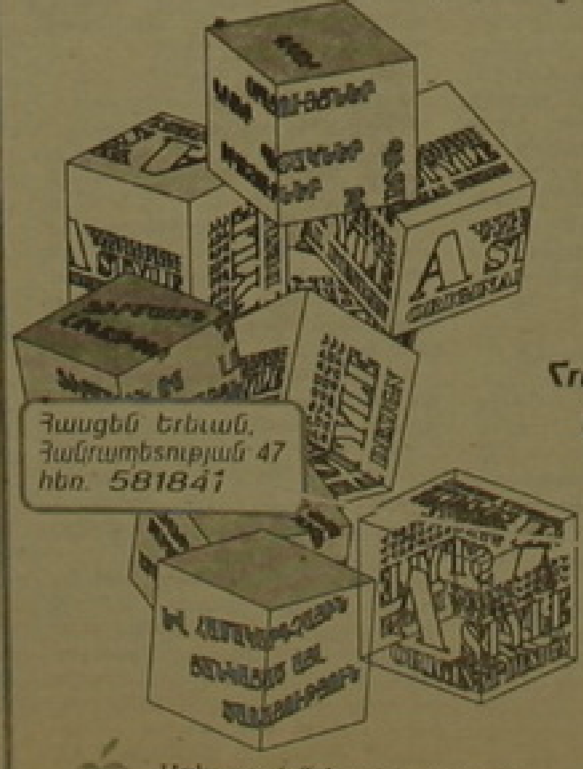

Գովազդների
Բրոշյուրների
Լոգոտիպերի
Անցագրերի
Կնիքների
Բլանկների
Հրավիրատոմսերի
Ֆիրմային ոճի
Օրացույցների
Այցետոմսերի
Բուկլետների
Գրքերի
ձևավորում

Հասցեն` Երևան, Հանրապետության 47
հեռ. 581841

Աշխատանքները կկատարվեն Apple Macintosh, LaserMaster 1200 համակարգով

ՖՈՒՏԲՈԼ-96

Հայաստանի հավաքականի խայտառակ պարտությունը

Հայաստան-Մարոկկո՝ 0-6 (0-4)

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ. Ժամանակներն անցնում են, բայց մեր մարզական բնագավառում եւ հատկապես ֆուտբոլում շատ կարեւոր հարցեր այդպես էլ դրական լուծում չեն ստանում: Բազմիցս է գրվել ու խոսվել այն մասին, որ մարզական կարեւոր իրադարձությունների ժամանակ մեր պատվիրակություններին, ինչպես ընդունված է քաղաքակիրթ աշխարհում, ուղեկցեն նաեւ մարզական լրագրողները, որոնցից տեղեկատվության հոսք չկա: Հատկապես ֆուտբոլում չգրված օրենք է, որ ազգային հավաքականներին միշտ ուղեկցեն տարբեր լրատվական ամսագրերի ներկայացուցիչներ, հանի որ օպերատիվ ինֆորմացիան անհրաժեշտ գործոններից մեկն է: Հայաստանի հավաքականը 1,5 ամսով մրցաշրջանային է մեկնել եւ հերթական անգամ չկա որեւէ մեկը, ով պատմի մեր խաղերի մասին լրատվական միջոցներին: Այդ այն դեպքում, երբ ֆուտբոլի հանրապետական ֆեդերացիան ունի մամուլի հատուկ ծառայություն, որը, փաստորեն, ոչ հետաքրքրված չէ մեզ: Հանրահայտ ասելն ինչ է նշանակում [illegible] Շատ ինֆորմացիա ունենք եւ լրագրողների բացակայությամբ: Դա գոնե լավ է, որ ավելորդ կան առանձին անհաս լրագրողներ, որոնք շահագրգռված են հայրենի եւ մասնակիցներին օգնում են փոխանցել տեղեկատվության համար: Այդ տեսանկյունից շատ դժվար հեռախոսի բախտը բերել է, որ ստացել ենք տեղեկատվություն կապեր հաստատել Ֆրանսիայի մեր հայրենակիցներ Մարտին Բարսեղյանի եւ Գրիգոր Ամիրզայանի միջոցով մասնակցում են: Երբ ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի գլխավոր քարտուղար Պավել Խաչատրյանը մեկնում էր Կալիֆոռնիա Ֆրանսիայի խորհրդակցությանը, խոսք տվեց, որ Ֆրանսիա, որտեղ մասնակցում պետք է կազմակերպվի հավաքական ուղեւորությունը հայոց ազգային հավաքականի, խնդրեցինք, որ զանգ հանդիպումների կազմակերպությունը օպերատիվ ինֆորմացիա հաղորդի: Սակայն, հավանաբար պատճառներով, դժվար թե մենք նման ինֆորմացիա ստանանք, հատկապես Հայաստան-Մարոկկո ընկերական խաղի մասին, որում մեր գլխավոր թիմը 0-6 հաշվով խայտառակ պարտություն կրեց: Մեզ հայտնի է, որ հունվարի 15-ին ֆախս ստացանք Ֆրանսիայից, որի հեղինակը մեզ անծանոթ մեկն էր: Նա գրում էր, որ հունվարի 14-ին կայացել է ֆուտբոլային մի հետաքրքիր հանդիպում Հայաստանի հավաքականի ու Մարոկկոյի «Օլիմպիկ»-ի միջեւ: Հայաստանի հավաքականը գլխավորում է Արմեն Սարգսյանը, եւ հանդիպման մասին մանրամասն տեղեկացնելու է լրագրողը: Ֆախսն ուղարկվել էր խաղից 1 օր առաջ, այսինքն երբ խաղը կայացած էր: Սր լսողի մեր բոլորակից Գրիգոր Ամիրզայանն իրեն հատուկ օպերատիվությամբ ֆախսով տեղեկացրեց մանրամասներին. «Հանդիպումը տեղի է ունեցել Վիտրոլ (Մարսելի արվարձան): Մարոկկոյի ֆուտբոլիստները բացահայտ առավելություն ունեին: Արդեն առաջին կեսից հետո Հայաստանի հավաքականը զիջում էր 0-4 հաշվով: Երկրորդ կեսում էլ պատկերը չփոխվեց: Ֆրանսիայի հավաքականի նախկին գլխավոր մարզիչ, հանրահայտ Միշել Հիդալգոյի ներկայությամբ Մարոկկոյի հավաքականը, եւս երկու անգամ գրավեց Հայաստանի հավաքականի դարպասը եւ 6-0 հաշվով ջախջախիչ պարտության մատնեց նրան: Գոլերի հեղինակներն են Հաջիջին (5, 37), Բասիրը (38), Խաջֆին (39), Հադդաոն (82) եւ Ռեգուրագին (85)»:

Ինչ խոսք, ընկերական հանդիպումների արդյունքներին առանձնակի լուրջ նշանակություն չի տրվում: Սակայն հավաքականների մակարդակով ցանկացած հանդիպում, լինի դա պաշտոնական, թե ոչ, խիստ կարեւոր է, հանի որ դրանց արդյունքները ազդում են նաեւ իրենց վարկանիշի վրա: Հայաստանի հավաքականը նույնիսկ Եվրոպայի առաջնության պաշտոնական խաղերում, այն էլ ուժեղ մրցակիցների հետ հանդիպումներում, խոշոր հաշվով պարտություն չկրեց: Կարծում ենք, հետեւությունները պետք է շատ լուրջ լինեն:

Մարոկկոյի հավաքականը

դրամ ստորոգելակ չէ՞: Տրամադրությունն այնպիսին էր, որ մենակ հանդեպ կարծես էր միայն նշվեր, թե խաղը բաց ռեպործական նշանակ է. հետագա դրամ եւ սպասված նկատառում բարեկամ ընդհանուր է Վաճառողի ծննդավայր (այդ մեջ էր գրված ֆախսում): Բայց մինչեւ էր գրված ֆախսում: Բայց մինչեւ այսօր այդպես էլ խոստացված տեղեկատվությունը չստացանք: Մենք միայն ոչ պաշտոնական աղբյուրից իմացանք, թե հավաքականն ինչպես է խաղացել Մարոկկոյի «Օլիմպիկ»-ի հետ: Այդ թիմի այն էլ խաղը կայացել է: Այդ մասին մեր բերքը գրել է նախապես հայտնել:

Ինչպես տեղեկացնում է նույն Գրիգոր Ամիրզայանը, հավաքականը այս տարվա հունվարի 5-ին Հայաստանի հավաքականը ընկերական խաղում իր ուժերը չափել նաեւ Ֆրանսիայի հավաքականի հետ: Ֆրանսիացիները, նախապատրաստվելով Անգլիայում կայանալիք «Եվրոպա-96»-ի եզրափակիչ մրցաշարին, ուսանողական եւ անցկացրել 6 ստուգողական խաղ: Ըստ որում, մրցակիցներից մեկը դեռ հայտնի չէ եւ պետք է լինի Հունգարիայի: Ինքնազննման կամ Հայաստանի հավաքականը: Բաց մրցակիցը, Հայաստանի գլխավոր թիմն հետ ֆրանսիացիների հանդիպման ավելի հավանական է:

Անդրադառնանք Հայաստան-Մարոկկո ընկերական խաղին, որի արդյունքները մենք պետք է վերլուծենք ամենայն լրջությամբ հետո Վա...

Վլադիմիր Հակոբյանը հաղթեց Ռոմանիշինին

Հայ գրոսմայստերը 3-րդն է 150-ի մեջ

Վլադիմիր Հակոբյանը գերազանց անցկացրեց Իսպանիայում ավարտված շախմատի խոշոր միջազգային մրցաշարի եզրափակիչ 10-րդ տուրի հանդիպումը: Հայ շախմատիստը սեւերով տոգավորիչ հաղթանակ տարավ Ուկրաինայի ներկայացուցիչ հանրահայտ գրոսմայստեր Օլեգ Ռոմանիշինի նկատմամբ:

Այսպիսով, Հակոբյանը տարավ հինգ հաղթանակ, հինգ պարտիա ավարտեց խաղաղ արդյունքով, չկրեց ոչ մի պարտություն եւ 7,5 միավորով բաժանեց երրորդ տեղը: Եթե նկատի ունենանք, որ մրցաշարին մասնակցում էին աշխարհի 40 երկրների 150 ուժեղ շախմատիստներ, որոնցից մոտ 50-ը ճանաչված գրոսմայստերներ էին, ապա Վլադիմիրի արդյունքը պետք է շատ հաջող համարել, մանավանդ, որ նա նկատելիորեն բարձրացրեց իր անհատական գործակիցը:

Երեւանցու հետ հավասար միավորներ վաստակեցին ուկրաինացի Վլադիմիր Մալանյուկը եւ իսլանդացիներ Յոհան Հյարթարսոնն ու Հաննես Ստեֆանսոնը: Իսկ մրցաշարի հաղթողներ դարձան խորվաթ Զդենկո Կոժուլն ու բուլղարացի Վլադիմիր Դիմիտրովը, որոնք Հակոբյանից միայն կեսական միավոր ավելի վաստակեցին:

Հիշեցնենք, որ անցնող տարի հաղթանակ տոնած հայ շախմատիստը հաղթեց Դիմիտրովին:

Վերջին տուրում Աշոտ Անաստասյանը հաղթանակ տարավ եւ մրցաշարն ավարտեց 6 միավորով, իսկ Սմբատ Լպուտյանը պարտություն կրեց եւ վաստակեց 5 միավոր:

Այսօր մրցաշարի տասնյակ մասնակիցներ, այդ թվում՝ երեւանցի երեք գրոսմայստերները, ուղեւորվում են Լինարեսից ոչ հեռու գտնվող խաղաղ նական մեկ այլ խաղաղ. Ոսբերդ, որտեղ վաղը մեկնարկում է ոչ պակաս ներկայացուցչական մեկ այլ միջազգային մրցաշար:

Վ. Հ.

Անակնկալներ Մելբուռնում

«Մեծ սաղավարտի» ծրագրի մեջ մտնող տարվա առաջին մրցաշարը Ավստրալիայի բաց առաջնությունը շարունակվում է մեծ մարզասերների ուշադրության կենտրոնում: Ավելորդ չէ նշել, որ մրցանակային հիմնադրամը պատկառելի է՝ 6 միլիոն 350 հազար դոլլար: Ինչպես միշտ, անակնկալներն անպակաս են: Շվեդ հանրահայտ թենիսիստ Ստեֆան Էդբերգը, որը հայտարարել էր, թե հրաժարվում է Աշխարհի օլիմպիական խաղերից (Էդբերգը մասնակցել է ամառային նախորդ երեք օլիմպիական խաղերին), առաջին իսկ շրջանում պարտվեց ֆրանսիացի Ժերոմ Գոլմարին երեք սեթում:

Անակնկալ էր նաեւ ֆրանսիացի Մարկ Ռոսեի պարտությունը Ամերիկայի ներկայացուցիչ Լեյթոն Հյուիթից: Մարկ Ռոսեն, որը ATP-ի դասակարգմամբ աշխարհում 4-րդն է, անցած երկուշաբթի տոնեց իր 21-ամյակը:

Հայ հեծանվորդը Թուրքիայում

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Այսօր Թուրքիայում կմեկնարկի հեծանվային տուրը «Նախագահի գավաթ» անունը կրող միջազգային մրցաշարը: Մրցույթի դուրս կգա նաեւ հայաստանցի Արսակ Մկրտչյանը: Մեր հանրապետության եւս երկու առաջատար հեծանվորդներ Օլեգ Կլեցովը եւ Կարեն Սողոմոնյանը այս օրերին մասնակցում են Մոսկվայում անցկացվող «Աէրոֆլոտի գավաթի» խաղարկությանը, որն անցկացվում է հանրահայտ «Կռիլատսկի» հեծանվահրապարակում: Մեր մարզիկները խմբային մրցավազքում առայժմ համապատասխանաբար ընթանում են 9-րդ եւ 4-րդ տեղերում:

ԱՊՀ ՉԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ԳԱՎԱԹ

Կիեւի «Դինամոյին» քայլատրեցին...

«Փյունիկը» կմասնակցի բևռի կազմով

Ինչպես արդեն գրել է մեր թերթը, հունվարի 26-ից փետրվարի 3-ը Մոսկվայում կանցկացվի ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի հերթական խաղարկությունը: Հանդիպումները տեղի կունենան ԲԿՄԱ-ի, «Դինամոյի» եւ «Սպարտակի» մանեժներում: Մրցաշարի մրցանակային ընդհանուր հիմնադրամը 120 հազար դոլլար է: Ինչպես հայտնի է, ՈՒԵՖԱ-ն Կիեւի «Դինամոյին» որակազրկել է 3 տարով, երբ Յունաստանի «Պանաթինայկոս» թիմի հետ Չեմպիոնների լիգայի Կիեւում տեղի ունեցած առաջին տուրի հանդիպման ժամանակ փորձել էր կաշառել խաղավարի մրցավարին: Իսկ Կիեւի «Դինամոն» իր հերթին հայց է ներկայացրել որպես Ուկրաինայի չեմպիոն մասնակցել ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկությանը: Ռուսաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Վյաչեսլավ Կոլոսկովի միջնորդությամբ, որը միաժամանակ ՖԻՖԱ-ի փոխնախագահն է եւ ՈՒԵՖԱ-ի գործկոմի անդամը, ֆուտբոլի եվրոպական ասոցիացիաների միությունը արգելք չհանդիսացավ Կիեւի «Դինամոյին» մասնակցելու ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկությանը, որն առավել եւս ՈՒԵՖԱ-ի հովանու տակ չի անցկացվում:

Մասնագետների կարծիքով, մոսկովյան մրցաշարի գլխավոր ֆավորիտներն են Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Վրաստանի եւ Բելառուսի չեմպիոնները՝ Վլադիկավկազի «Սպարտակ Ալանիան», Կիեւի «Դինամոն», Թբիլիսիի «Դինամոն» եւ Մինսկի «Դինամոն»: Խաղացանկը կազմվել է այնպես, որ նախնական փուլում այդ չորս թիմերը չհանդիպեն միմյանց հետ:

Երեւանի «Փյունիկը»

Ինչպես հայտնի է, Հայաստանն այդ մրցումներում ներկայացնելու է «Փյունիկը»: Ցավոք, մեր առաջնության առաջատարը Մոսկվա է մեկնելու առանց իր մարտական կազմի, հանի որ 5 ֆուտբոլիստներ Սարգիս Հովսեփյանը, Վարդան Խաչատրյանը, Հայկ Միքայելյանը, Վարազդատ եւ Արսեն Ավետիսյանները Ազգային հավաքականի հետ երկամսյա մարզական ճամփորդության են մեկնել Ֆրանսիա եւ Արգենտինա: Այնուամենայնիվ, ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունը փորձ ձեռք բերելու լավ առիթ կլինի «Փյունիկի» երիտասարդ ֆուտբոլիստների համար: Մեր թիմը Մոսկվա է մեկնելու հունվարի 24-ին: Նորից հիշեցնենք, որ «Փյունիկի» մրցակիցները խմբային մրցաշարում լինելու են Վլադիկավկազի «Սպարտակ Ալանիան», «Ելիմայը» (Սեմիպալատինսկ, Ղազախստան) եւ «Կանթ Օյլը» (Կանտ, Կիրգիզիա):

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

«Օրերի խնդիր է...»

Երբ տարիքը հասնում է 90-ի, ի՞նչ կարեւոր է անել, որպեսզի անունը գրանցվի Գինեսի ռեկորդների գրքում: Մի պոլյակ ցի Ասսենկո Դեցման անունով որոշեց անմահանալ պարաշյուտով ցատկելով

3000 մ բարձրության վրա բացող ինքնաթիռից եւ դառնալով աշխարհակիր պարաշյուտիստ: Այն հարցին «իսկ եթե մահանայի՞ր», ծեր մարդը պատասխանեց. «Արդեն օրերի խնդիր է: Մի օր շուտ, մի օր ուշ, ի՞նչ տարբերություն»:

ՇՆՈՐՀԱՎՈՐՈՒՄ

Մեր մտերիմ գործընկերը՝ Գենադի Օռլովը Ռուսաստանի լավագույն մեկնաբան

Սանկտ Պետերբուրգի հեռուստատեսության մարզական հաղորդումների խմբագրության գլխավոր խմբագիր, հանրահայտ մեկնաբան Գենադի Օռլովը ճանաչվել է 1995 թ. Ռուսաստանի լավագույն մեկնաբան: Այդ պատվին է արժանացել Սանկտ Պետերբուրգի եւս մեկ մեկնաբան Լեոնիդ Մարկելեմիկովը: Երկար տարիներ է, ինչ Գենադի Օռլովի հետ շատ մտերիմ հարաբերությունների մեջ ենք: Գենադի Օռլովը մեր համարտեսության մարզաներից հեռարձակման համար նախկին ԽՍՀՄ կենտրոնական հեռուստատեսության անփոխարինելի մեկնաբաններից մեկն էր: Նա երբեք անտարբեր չի եղել Երեւանի «Արարատի» եւ հատկապես հայկական ֆուտբոլի նկատմամբ, ու միշտ մեծ ջերմությամբ է արտահայտվել: Նա ժամանակին խաղացել է Խարկովի «Ավանգարդում» եւ Բաքվի «Նեֆտչիում»: Մեր ռադիոխաղարկության ժամանակ էր, երբ նախանձավոր ուշադրության էինք արժանացել: Նա Անգլիայում հանդիպում ու 15-րդ աշխարհի ֆուտբոլի աշխարհի 15-րդ առաջնության վճռական հանդիպումների օրերին: Անձն անգամ առիթ կլինի փնտրում, որ իրար հետ հանդիպենք եւ գրեթե մեկ շաբաթ հաճելի օրեր անցկացրինք հայկական Շոթլանդիայում, որը նրան շատ էր դուր գալիս: Այդ օրերին մեզնից չէր բաժանվում նաեւ Երեւանի «Արարատի», Աբովյանի «Կոտայքի» եւ Հոկտեմբերյանի «Սպարտակի» նախկին դարպասապահ Գագիկ Կեսիկյանը: Գենադի Օռլովն իրոք բազմակողմանի եւ բարձրակարգ մարզական մեկնաբան է: Հայաստանի ֆուտբոլի աշխարհը հարազատության անունից ի սրտե շնորհավորում ենք լավագույն գործընկերոջը Գենադի Օռլովին, մեծ գնահատանքի արժանի:

Ս. Բ.

digitised by A.R.A.R.@

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Կոմունիստները մտադիր չեն պահանջել կառավարության հրաժարականը

Պետդումայի նախագահի ընտրվելուց անմիջապես հետո ընտրախմբակցություններ ընտրված Գենադի Սելեզնյովը լրագրողներին հայտարարեց, որ իրենք «չեն պատրաստվում պահանջել Չեռնոմիրդինի կառավարության հրաժարականը» եւ որ այս փուլում «լիովին բավարարված են նրա կազմում կատարվող փոփոխություններով»: Սելեզնյովը հարկ համարեց ընդգծել նաեւ, որ «կառավարությունն արդեն իսկ սկսել է կենսաթոշակների եւ աշխատավարձերի վճարումները»՝ ակնհայտորեն հասկացնել տալով, որ սոցիալական դաշտի նկատմամբ ցուցաբերվող ուշադրությունը կոմունիստների գործադրած ճնշման հետեւանքն է եւ առաջիկայում այդ ճնշումը չի նվազելու: «Մեզ անհրաժեշտ է անմիջապես ձեռնամուխ լինել օրենսդիր աշխատանքի, ընդգծեց Սելեզնյովը, նախկին Դումայից ժառանգություն է մնացել 500 դնաեւս չընդունված օրինագիծ, որոնցից հարկ կլինի ընտրել ամենաանհետաձգելիները եւ քննարկել»:

Այսպիսով, առայժմ իրականություն են դառնում դեռ մինչեւ դումայական ընտրությունները «Ազգի» էջերում մեր կատարած կանխատեսումներն այն մասին, որ Ռուսաստանում նախագահական ընտրություններից առաջ որեւէ արմատական փոփոխություն չի կատարվի: Ամեն ինչ կհանգեցվի նախագահական ընտրություններին, եւ միայն դրա արդյունքները ցույց կտան, թե ցույց Գենադիները. Զյուգանովն ու Սելեզնյովը, «կփրկե՞ն աշխարհը», ինչպես ասվում էր կոմունիստների համրահայտ երգում... Ռ. Հ.

ԱՇԽԱՐՀ

ԱՄՆ-ն անդրադառնում է ռուսաստանյան փոխատեղումներին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: ԱՄՆ-ի պետքարտուղարության խոսնակ Նիկոլաս Բեռնսը հայտարարել է, որ Ռուսաստանի կառավարության գործունեությունը պետք է գնահատել ըստ նրա վարած քաղաքականության, այլ ոչ թե որեւէ պաշտոնյայի նշանակումով: Այս հայտարարությունը նա արել է՝ մեկնաբանելով Ռուսաստանի փոխվարչապետ Անատոլի Չուբայսի հրաժարականը: Նշվում է, որ Չուբայսը կառավարությունում մնացած ամենաբարձրաստիճան բարեփոխականն էր: Երկու այլ բարեփոխական՝ Անդրեյ Կոզիրեւն ու Սերգեյ Ֆիլատովը նույնպես վերջերս հրաժարական են տվել: Նիկոլաս Բեռնսը հայտնել է, որ Քլինթոնը ցանկանում է շարունակել սերտ համագործակցությունը Մոսկվայի հետ՝ Բոսնիայի, ՆԱՏՕ-ի եւ սպառազինությունների հարցերում: Հենց այդ տեսանկյունից, ըստ նրա, պետք է գնահատել անհատական փոփոխությունները Ռուսաստանի կառավարությունում: Խոսնակի գնահատմամբ, ժողովրդավարությունն ու բարեփոխումներն այնքան խոր արմատներ են գցել Ռուսաստանում, որ դրանք կշարունակվեն, քանի դեռ Բորիս Ելցինը նախագահ է մնում:

Հնդկաստանի վարչապետը «Խաչակրաց արշավանք» է սկսում կոմունիստների դեմ

ՆՈՐ ԴԵԼԻ, 17 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԼԱՆ AFP: Հնդկաստանի վարչապետ Նարասիմա Ռաոն չորեքշաբթի օրը քաղաքական արշավ է սկսել Արեւմտյան Բենգալիայի նահանգի կոմունիստական կառավարության դեմ՝ կոչ անելով, որ նրանց թույլ չտրվի մասնակցել այս տարվա նահանգական օրենսդրական մարմնի ընտրություններին: Արեւելյան Կալկաթայում տեղի ունեցած մի ժողովի ժամանակ, որին մասնակցել են մի քանի հազար մարդ, վարչապետն ասել է, որ կոմունիստները երբեք չեն կարողանա ապահովել կուսակցություն եւ ծաղրել է նրանց քաղաքականությունը՝ այն հակադրելով իր վարած ազատ շուկայական քաղաքականությանը: Կալկաթան 6 մլն բնակչություն ունեցող Արեւմտյան Բենգալիայի մայրաքաղաքն է, որը 1977 թվականից կոմունիստների կողմից է կառավարվում: Դա աշխարհում ամենից երկարակյաց օրենքով ընտրյալ կոմունիստական ռեժիմն է:

ՆԱՏՕ-ին անդամակցելը Լեհաստանի ստրատեգիական նպատակն է

Երեկ Բրյուսելում ՆԱՏՕ-ի կենտրոնակայանում կայացած Հյուսիսատլանտյան դաշնության գլխավոր քարտուղար Հ. Սոլանայի եւ Լեհաստանի նախագահ Ա. Կվասնեւսկու հանդիպման ժամանակ քննարկվեցին մի շարք կարեւոր հիմնահարցեր, այդ թվում Լեհաստանի ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու հարցը: Լեհաստանի նախագահը հայտարարեց, որ Հյուսիսատլանտյան դաշնությանն անդամակցելը Լեհաստանի համար համարվում է ստրատեգիական նպատակ: Սակայն, ինչպես նշեց Կվասնեւսկին, ժամկետի շուրջ բանակցությունները տեղի կունենան միայն ԱՄՆ-ի եւ Ռուսաստանի նախագահների ընտրություններից հետո: Գ. Բ.

Լույս է տեսել
ՍՓՅՈՒՌՔ
ՏԵՂԵԿԱՏՈՒԻ
կողմից հրատարակվող
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՏԵՂԵԿԱԳՐԵՐԻ
1995 թ. № 3 թողարկումը
A STYLE
Ցանկացողները տեղեկագիրը կարող են ձեռք բերել բերքի կրպակներից կամ «ՍՓՅՈՒՌՔ»-ի գրասենյակից:
Զանգահարել՝
58 13 51, 58 91 67

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների առաջարկի եւ պահանջարկի մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռք»:

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Հարբեցողության զարգացման նպաստավոր պայմաններ Հայաստանում

Խմիչքը վաճառվում է ամենուր եւ առանց ստուգման

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ: Հանրապետության գլխավոր նարկոլոգ Սեդա Զամալյանը Փաստի թղթակցին տեղեկացրեց, որ այժմ նարկոլոգիական դիսպանսերում ամփոփվում են 95 թ. ընթացքում հանրապետության ողջ տարածքում գրանցված թմրամոլության եւ հարբեցողության դեպքերը, ամփոփվում են վիճակագրական տվյալները:

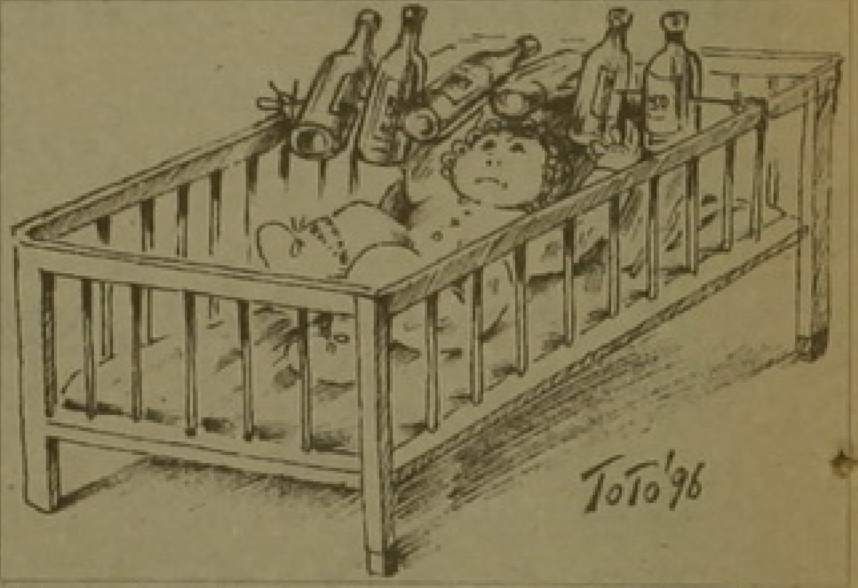

Միաժամանակ շարունակվում են գործնական աշխատանքները թմրամոլության եւ հարբեցողության դեմ պայքարի բնագավառում: Այժմ արդեն հանրապետության նարկոլոգների կողմից մշակվում է հարբեցողության դեմ պայքարի մի ծավալուն ծրագիր, որում կընդգրկվեն ոչ միայն առողջապահության բնագավառի աշխատողները, այլեւ իրավապահ մարմինները, տարբեր հասարակական կազմակերպություններ:

Սեդա Զամալյանի կարծիքով, չնայած այն բանին, որ հարբեցողության առումով Հայաստանը միշտ գտնվել է համեմատաբար բարվոք մի ճակում, վերջին շրջանում Հայաստանում ստեղծվել են հարբեցողության զարգացման եւ տարածման համար նպաստավոր պայմաններ: Նախ՝ գոյություն չունի որեւէ հսկողություն ոգելից խմիչքների վաճառքի նկատմամբ. խմիչքները վաճառվում են ամենուր եւ առանց որեւէ ստուգման ներմուծվելու: Հատկանշական է այն փաստը, որ մեկ շիշ օղին անհամեմատ ավելի էժան է, քան մեկ շիշ հանքային ջուրը: Հանրապետության ծանր տնտեսական պայմանները իրենց հերթին կանխատրամադրվածություն են ստեղծում ոգելից խմիչքների նկատմամբ դյուրահասանելի անձի համար: Նկատի ունենալով այս բոլոր պայմանները հանրապետության առողջապահության նախարարությունը եւ մասնավորապես նարկոլոգիական դիսպանսերը պետք է իրականացնեն հստակ կանխարգելիչ ծրագիր, որպեսզի կանխվի հարբեցողության զարգացումը Հայաստանում: Նրա ծրագիր նախատեսում է նարկոլոգների համատեղ աշխատանքը առեւտրի նախարարության, ՆԳ նախարարության, ճանապարհային ոստիկանության, ինչպես նաեւ քաղաքային թաղերի հետ:

Այս ծրագրի շրջանակներում ՆԳ ծառայողների կողմից կիրառվելիք ստուգումները հանրապետության ճանապարհներին եւ հարբած վիճակում մեքենա վարողների անունները կհանձնվեն նարկոլոգիական դիսպանսերին: Բացի այդ, պարբերաբար կանցկացվեն դասախոսություններ տարբեր հիմնարկներում եւ կրթօջախներում, որոնց նպատակն է համընդհանուր պայքար սկսել հարբեցողության դեմ:

Ինչպես վկայում է Սեդա Զամալյանը, ցանկացած հիվանդության, այդ թվում նաեւ հարբեցողության կանխարգելումը 2-3 անգամ ավելի քիչ ծախսեր է պահանջում, քան բուն հիվանդության բուժումը:

SARDARAPAT Co. LTD
«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ Է
ՈՒՂԻՂ ՉՎԵՐԹՈՎ
ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ-ԵՐԵՎԱՆ
14 ՕՐ ԱՌԱՆՑ ՀՅՈՒՐԱՆՈՑԻ
7 ՕՐՎԱ ԳՐԱՎԻՉ ՃԱՄՓՈՐԴՈՒԹՅԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ԲԵՅՐՈՒԹ-ԵՐԵՎԱՆ
ԵՐԵՎԱՆ-ԹԵՀՐԱՆ-ԵՐԵՎԱՆ
3 աստղանի հյուրանոց: Լեկուրսիաներ Լիբանանի եւ Իրանի տեսարժան վայրեր, սնունդ, օրական 2 անգամ
A STYLE
Հասցեն: «Էրեբունի» հյուրանոց, 2-րդ մասնաշենք, 327 սենյակ: Մանրամասն տեղեկությունների համար զանգահարել 56 05 82 հեռախոսահամարով

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ՉՎԱՑՈՒՑԱԿ
1996 թվականի հունվարի 2-ից սկսյալ
Ձմեռային

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում	Ժաման.	Չվերթ	Նպատակակետը	Չվերթ	Մեկնում	Ժաման.
----5--	ՏՈՒ-134	12.00	13.00	R3 343	ԱԹԵՆՔ	R3 344	13.55	19.05
-2---6-	ՏՈՒ-154	06.15	08.00	R3 151	ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ	R3 152	16.45	00.15*
1------	ՏՈՒ-134	18.00	21.06	R3 917	ԱՇԳԱԲԱԴ	R3 918	22.10	23.30
-2-----	ՏՈՒ-134	11.55	12.00	R3 345	ԲԵՅՐՈՒԹ	R3 346	14.00	17.55
--3----	ՏՈՒ-134	13.40	13.45	R3 811	ԴՈՆԵՑԿ	R3 812	15.15	19.10
-2--5--	ՏՈՒ-154	11.00	14.10	R3 311	ԴՈՒԲԱՅ	R3 312	21.00	00.10
-2-----	ՏՈՒ-154	15.10	19.30	R3 995	ԵԿԱՏԵՐԻՆԲՈՒՐԳ	R3 996	21.30	00.05*
------7	ՏՈՒ-134	09.00	10.15	R3 301	ԹԵՀՐԱՆ	R3 302	11.45	14.10
-----6-	ՏՈՒ-134	19.50	20.15	R3 815	ԽԱՐԿՈՎ	R3 816	22.15	02.25*
------7	ՏՈՒ-154	13.10	14.15	R3 925	ՄԻՆՍԿ	R3 926	16.15	21.05
-2-4--7	ՏՈՒ-134	14.55	15.05	R3 945	ՄԻՆ. ՎՈԴԻ	R3 946	17.05	19.15
1234567	ՏՈՒ-154	09.20	11.10	R3 910	ՄՈՍԿՎԱ	R3 909	12.40	16.25
-2--567	ՏՈՒ-154	14.20	16.05	R3 894	ՄՈՍԿՎԱ	R3 893	17.35	21.00
--3--6-	ՏՈՒ-154	11.10	19.45	R3 991	ՆՈՎՈՍԻԲԻՐՍԿ	R3 992	22.45	03.55*
-2-4-6-	ՏՈՒ-134	11.50	12.35	R3 927	ՌՈՍՏՈՎ	R3 928	15.00	17.45
1------	ՏՈՒ-134	08.20	09.00	R3 825	ՕԴԵՍԱ	R3 826	10.20	14.40
-----6-	ՏՈՒ-134	13.40	14.40	R3 835	ՍԻՄՖԵՐՈՊՈԼ	R3 836	16.15	19.10
1234567	ՏՈՒ-134	08.30	08.45	R3 967	ՍՈՉԻ / ԱԴԼԵՐ	R3 968	10.45	13.00
1------	ՏՈՒ-154	06.50	08.00	R3 405	ՍՈՖԻԱ	R3 406	14.00	18.50
------7	ՏՈՒ-134	15.00	15.55	R3 959	ՎՈԼԳՈԳՐԱԴ	R3 960	17.30	20.20
---4---	ԻԼ-86	08.45	10.30	R3 101	ՓԱՐԻԶ	R3 102	20.10	03.40*

* ժամանումը/մեկնումը հաջորդ օրը:

Ինքնաթիռի թռիչքը եւ վայրէջքը նշված են ըստ մեկնման եւ ժամանման երկրի ժամանակի:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք Մաշտոցի պող. 39/12, (Թամանյանի արձանի մոտ) Հեռ. 53-05-11

«Նորբեռականի» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149. Պատվեր 2027. Տպաքանակ 3000. Ստորագրված է տպագրության 17. 01. 1996: Գինը 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@